

309599

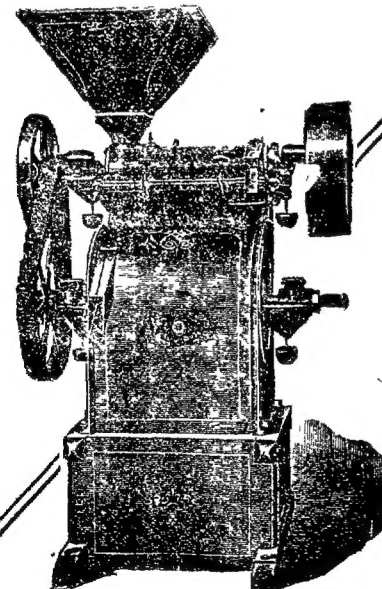
ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6, చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 2 వ తేది గురువారము NO. 151
సంపుటము. ౬ సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస శుద్ధ అష్టమి ర. సంచిక ౧౫౧

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన పరిమళద్రవ్యము
ఓటోదిల్బహారు (రిజిస్టర్డ్)
పరిమళద్రవ్యముల కన్నటికి నిది రాజు
ఇండియాలో నూనెను జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల
పతకములును ప్రశంసా పత్రములు నియోజింపబడినవి.
దీనిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార
పరులందరూగూడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. పలు
విధములగు పువ్వులను నువాసన దీనియందు గలదు. మిక్కిలిరంగు
చుక్కలు కలుగునటులుగా మిగిలిన చాలును. అప్పుడే కోసికెల్లిన
పువ్వులవలన వ్యాపించు పరిమళమునంటి పరిమళ మపరిమితముగ
వ్యాపించుచుండును. దీని నువాసన నిలచునంత కాలము మరియే పరి
మళద్రవ్యమునకును నిలువదు. వెద్దనైజా (అరబిక్ స్పైసు) రు 2-0-0
మధ్యనైజా రు 0-12-0 చిన్న నైజా రు 0-8-0 బి.పి. చార్జి రు 0-5-0.
మిథులమునందు దొరకనివో (కింది పోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాయుడు.
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 జుమ్మామసీద్, బొంబాయి.

సర్వవృద్ధి క విషనంజీవిని.
(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్క్) రిజి
దీనియందు పువ్వులకు సంబంధములే పోవుదును.
గుణములేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వాలి
ఇది ప్రతి కుటుంబమునందును దుండె
కులిన ముఖ్యమధ్యమ. ఆంగ్ల
మూసాని, జోషి, కైద్యలచే పో
ద్రగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము
జంతునను మందు గుణములుగాను
కేలనకు ముత్రము కాక ఎలుక,
వక్క, పాము, బట్టి మొదలగు
విషజంతువులకు పోవు నువ్వు
గించును. కేల పాకెట్ 1-8-0
పోస్తేటి 0-8-0. 1 డబ్బా పాకెట్
కేల రూ 5-0-0. పోస్తేటి నేలు
పి.కే.పారి 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్తేటి ఇవ్వాలి
కర్రకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియోజింపబడు
అనునామా:— ధన లక్ష్మి కంపెనీ,
6 లెంకపేట, త్రిపుర, పాకాంకేట పోస్ట్, బుదరాజు

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and
are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of
Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and
Shellers, and driven either by our own well-known Steam
Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the
Spare Parts for same, can be had only from us, as
we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంతమాత్రమున సయమగును.
సులభ వెల 0-8-0 అణాలు.

అమృతాంజనం డిపో,
6, లెంకపేట, త్రిపుర, మదరాసు.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరలైలము, మోహినిలైలము,
దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి.
కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

ప్రథమాంధ్ర మండల గ్రామోద్యోగియుల మహాసభ

(:::)

నల్లూరులో సమావేశ మగుట

సెప్టెంబరు 27 వ తేదీ యదవరము 8 - 80 గంటలకు ప్రతిష్ఠాపరమైన ప్రథమాంధ్ర మండల గ్రామోద్యోగియుల మహాసభ ఆరంభమై ముఖ్య కృష్ణరావు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశ మయ్యెను. సభాధ్యక్ష పదవియు దొరకవలెనని నలంకరింప బడెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ మండలి అన్ని జిల్లాలనుండియు క్రమింపులు 200 మంది వచ్చిరి. అధ్యక్షులు సభాధ్యక్షమునకు వచ్చునది జయజయ ధ్వజము చలించెను. మాట్లాడి ఆదిశేషయ్యగారిచే తేయబడిన ప్రతిష్ఠాపరమైన ప్రాథమికముయ్యెను. తరువాత, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు ఆనం శేషారెడ్డిగారు తమ స్వాగతవాక్యమును జదివిరి. సభ్యులరావాలిమికి వింతిలుచు ఈ ఉద్యమమునకు జయముగోరుచు ఆసరము కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులు మాన్యువారు పంపిన క. శ్రీరావులను చదువబడినది.

తరువాత శ్రీ కృష్ణరావుపంతులుగారు తమ యావస్థా సము నిష్ఠుడు చదువుటకు ప్రార్థించినచో కాల యావస ఆగుననియు రేపటినుండి సభ ఆరంభమైనది నెప్పటికిని విడిచి విడిచి దూరమునకు ప్రార్థించుట 12 గంటలకు సభ పూర్తి అయ్యెను.

రెండవదినము ఉదయము 8-గంటలకు తిరిగి సభ ప్రారంభమై ఈ రోజునకు లంగికరింపబడినది.

(1) గడచిన నాలుగు సంవత్సరములనుండి ప్రపంచమున కల్ల జిల్లాలను మహాసభ గ్రామములలో మన ప్రభుత్వమువారికిని, మిత్రపక్షములవారికిని కలిగిన విజయమునకు ఈ సభవారు తమ యావసాదమును వెల్లడించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు (ఆ. గ్రామసాధికారిగారు)

(2) గ్రామోద్యోగియుల ఆప్టలో 10 కేసులు యివ్వ. వి. జ్ఞానము నూతనముగా తేల్చివచ్చున కేసులలో అనర్హతలు అనవసరములనియు అందు రెండవదినము నుండి నియమములు బహువిధములై అప్పయ్యులుగ నున్నందున అధికారములకు ఆగ్రహమువచ్చున వారందరిని తీసివేయుటకు విలు కలుగుచున్నదనియు దగాయను నేరములను చేయక ఆపత్కలములను ఆస్తిని కొనుగోయవారిని యుద్యోగములనుండి తొలగించుట సంభావ్యముగాదని సభవారు భావించుచున్నవైతరములను రద్దుచేయించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- రావుల లోకనాథంగారు, ఇప్పుడుంటి నరింగి రావుగారు. ఆమోదకులు:- మాచిరాజు రామమూర్తి గారు, కరణు పున్నయ్యగారు, కనకరాజు నరింగి రావుగారు.

(3) దీప్తికాంతి తపాసీర్ దారులను, తపాసీర్ దారులను, గ్రామోద్యోగియులను వారివధులయందు నియమించుట ఉద్యోగములనుండి తొలగించుటకు సన్నాదు చేయుట మాన్యు అధికారముల నిచ్చుట సమంజసము గాదనియు, అట్టి అధికారములు కల్లకు వదిలి కల్లమైనవారికి నియమించినది నియు, ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- కనకరాజు నరింగి రావుగారు, అన్న మరాజు వెంకట నరింగిరావుగారు, ఆమోదకులు:- గన్నవరపు గోపాలంగారు, గుండా చెంచు రామిరెడ్డిగారు, బండి. మాత్యలరెడ్డిగారు.

(4) ఇదివరలో గ్రామోద్యోగియులకు కల్లకువారి ఉత్తరవులమీద వివిధముల బోధనలకు ఆపివేసికొనుటకుండు అధికారమును తొలగించుట. వివిధవిధముల దాఖలు చేసికొను సభాధ్యక్షులు మాత్రమే యిచ్చుటకు చేసిన సవరణలను స్వాధీను పూర్తిగా జరుగజాల దనియు గ్రామోద్యోగి సర్వము రాబట్టుకొనుటకు వివిధ బోధనల దావాలెచ్చుటకు గ్రామోద్యోగియులకుండు అధికారము తొలగించుట స్వాధీను సహజము వివిధమనియు ఈసభవారు ఆభిప్రాయము చేయుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- నందగిరి. వెంకటప్పయ్యగారు ఆమోదకులు. అన్న మరాజు వెంకటనరింగిరావుగారు.

(5) దొరకనమువారు గ్రామోద్యోగియుల జ్యేష్ఠులకు క్రమశిక్షాపర సత్కృతులకును రద్దుచేయుటకు కాననరెడ్డి ఇసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు యందు క్రమశిక్షాపర సవరణలన్ని అవశ్యకమున, గ్రామోద్యోగియుల క్రమశిక్షా కృష్ణులకు నాకనకరాజు గ్రామశిక్షాలను సామర్థ్యమునకు భంగమునకు ఆగుటను బట్టి ఈవిల్లును ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ఉపసంహరించుకొనుట క్రమశిక్షాపరమని ఈసభవారు ఆభిప్రాయము చేయుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- విన్నకోట లెంకట కృష్ణ రావుగారు, కోన వెంకటరాయశర్మగారు, ఆమోదకులు:- రావుల లోకనాథంగారు, ఇమాంబేక్ సాహెబుగారు, అంకిరెడ్డి ఆంజనేయయ్యగారు, మల్లెపూడి జానకిరామయ్యగారు, నందగిరి వెంకటప్పయ్యగారు.

(6) ఒకసారి సర్వే (రెవిన్యూ)లైన కరణములను తిరిగి సర్వేయ్యవలెనని వందల దని దొరకనమువారికి విన్నవించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- కృష్ణమూర్తిగారు, ఆమోదకులు:- కోపూరి. మాచిరాజు. రామమూర్తిగారు.

(7) రెండు మైళ్లలోపు దూరముగల ఇతర గ్రామములలో నివసించు గ్రామోద్యోగియులను తమ గ్రామములలో కాపురముండవలసినదని నిర్ణయపరచుటకుటకు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- కరణము. చినరామయ్యగారు.

ఆ:- అత్తివరపు. వెంకటరామరెడ్డిగారు కట్టకవి రామమూర్తిగారు.

(8) గ్రామములలో సెట్టిగార్ల కలిగినను కాపాడుటకు ముఖ్యులబాటువారిగల గ్రామోద్యోగియులకు ఆయుధములనుంచుకొనుటకు ఆంకా మియ్యకలెనని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ:- కోన వెంకటరాయశర్మగారు, ఆ:- ఇమాంబేక్ సాహెబ్ గారు.

(9) గ్రామోద్యోగియులకును గ్రామములకును జిల్లా పత్తావళియును తెలిసికొనుట అవసరము. గాన జిల్లా గెజిటుయొక్క పూర్తి క్రమశిక్షా వారిని క్రమగ్రామమునకు ఉచితముగా నిప్పించుటకు ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ:- రావుల. లోకనాథంగారు, ఆ:- కర్లం. చిన రామయ్యగారు.

(10) కాననకరాజు గ్రామోద్యోగియుల విషయము చర్చించు జరిగినప్పుడు వారిని తేల్చివేయటా జిల్లా గెజిటుయందు క్రమశిక్షాపరమైనదని ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ:- డి. నానుమంతరావుగారు ఆ:- బండ్ల భద్రయ్యగారు.

(11) సర్కారు ఉద్యోగములకు సన్నాదు చేయబడెను బండ్ల వర్గములకు తాత్కాలికముగా బహుళముండెను తేలు క్రమశిక్షా బాధ్యుని నియమించినకేగాని యెప్పుడో యే రాష్ట్రము చేసినతేలు క్రమశిక్షా సప్తము చేయవలసినదని నిర్ణయ పరచవలసిన దొరకనము వారికి విన్నవించుచున్నాము.

ఉ:- బండ్ల భద్రయ్యగారు ఆ:- తిరుమల కొండా రెడ్డిగారు, పల్లంపత్తి సత్యరామలింగ రెడ్డిగారు.

(12) గ్రామోద్యోగియుల సంఘములకు శ్రీ ఆయుగం తిరుపతిరాజుగారు చేయుచున్న మహాసభాధ్యక్షులకు ఆంధ్రమండలముల గ్రామోద్యోగియుల తమకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు.

ఉ:- కోన వెంకటరాయశర్మగారు, ఆ:- ఆర్. యస్. గౌడ్ గారు

(13) ఆంధ్రమండల గ్రామోద్యోగియులసభకు నాక స్థాయిసంఘముండవలయుననియు, (1) ఆంధ్రమండలములలోని ప్రతిజిల్లాకును రె గురు సభ్యులనుంచున ప్రతిసంవత్సరమున జరుగు మహాసభయందు సదరు సంఘము రాష్ట్రము కావలయుననియు, (2) ఈ సభ్యులసభాధ్యక్షులకు స్థాయిసంఘమున కీ సభ్యులకు అధ్యక్షులుగ నుండవలెననియు, (3) సంఘసభ్యులనుండి ఒక ప్రధానకార్యదర్శిని రె గురు సహాయకార్యదర్శులను (ప్రతిరెండుమండలములకు నొకరిని వంతున, ఎన్నుకొనవలసినదనియు, (4) ప్రధానకార్యదర్శి కాపురములకు ఆతర్ఫరమునకు స్థాయిసంఘముయొక్క కార్యదర్శిగా నుండవలెననియు, (5) ముందుసభ్యులను తిరిగి సభ్యులగునరకు నీసం స్థాయిగియులే కార్యదర్శిగాను జేయుచుండవలెననియు, (6) ప్రతిసభ్యులకు ప్రధానకార్యదర్శి తో కార్యమునుగూర్చి యొక కార్యదర్శి (వాని సభాముఖమున చదువవలెననియు, (7) స్థాయిసంఘముయొక్క సామాన్యస్థాయిసభకు కోరము (5 గురుసభ్యులు) వచ్చినగాని సభ్యులగుండదనియు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ:- మాచిరాజు. రామమూర్తిగారు, ఆ:- శకట్రాయ తిమ్మారెడ్డిగారు.

ఈసంవత్సర ముంధ్రమండల గ్రామోద్యోగియుల స్థాయిసంఘమునకు శ్రీ ఆయుగం తిరుపతిరాజుగారిని ప్రధానకార్యదర్శిగానుండవలెననియు శ్రీ అన్న మరాజు వెంకటనరింగిరావుగారు, శ్రీ ఆర్. యస్. గౌడ్ గారు దత్తమండలములకు జేయునను, శ్రీ ఆసల శేషారెడ్డిగారు (నల్లూరు చిత్తూరు జిల్లాలకును) శ్రీ బొడ్డపాటి వేంకటేశ్వరరావుగారిని (కృష్ణ గుంటూరులకును) శ్రీ పాపూడ కృష్ణమూర్తిగారు (గోదావరి, గంగాం, విశాఖజిల్లాలకును) సహాయకార్యదర్శులుగనుండుటకును, ఈసభవారుకోరుచున్నారు.

ఉ:- కోన. వెంకట్రాయశర్మగారు, ఆ:- ఆర్. యస్. గౌడ్ గారు, నందగిరి. వెంకటప్పయ్యగారు.

రాజోవునకర్మకర్మముజిల్లా మహాసభలో జరుగునటుల తీర్మానింపబడినది.

పాన్సూరు.

కాలమాసము.

పాన్సూరు సెప్టెంబరు 28:- ఖర్చు ముఖ్య బాధ్యిగా తేవు. వసంత గీమ్మలుతువులవలె ఎండలు మిట్టలు ముగ కాయుచున్నవి. వైయ కొంచెముబాగు.

కలవు.

వీధులకు గాను క్రమశిక్షాగా నిన్ను నేడు కలవులియ్యమును రిశేర్చువృత్తున అయ్యుచుండిరి. లూటి మొదలగు అల్లరులు లేవు.

విద్య.

ఇచ్చట కమిటీవారిచే పోషింపబడు ఉన్నతవిద్యాలయమును, బోర్డువిమెంటురు స్కూలుసంబంధ మహమ్మదీయ స్కూలును ఎ. ఇ. యల్ యమ్, వారి బాలికాసాతకాలమును రికరెరములగు కొన్ని వీధులమునకులపు ఈ గ్రామమునకారలసినవిద్య కృష్టికరము. ఒకరాత్రి పాతకాలముండినచో బాగుగానుండును.

ఆశీసులు.

మా గ్రామమున నూతనముగ నొక సబ్ అస్పిట్రైలు యిప్పన్లకు ఆఫ్ స్కూలువారి ఆశీసును నెలకొల్పిరి.

ఆరోగ్యము.

మా గ్రామమునందు నెలకొనియున్న శ్రీభావనారాయణస్వామివారి పరిపూర్ణకటాక్షములవలన కలరా, డేగు ఇన్ ఫ్లూజాన్ జ్వరము మొదలగు వ్యాధులు చేబ్రోలు బాకట్ల మొదలగు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములకుండున్నను ఇచ్చటలేల యెత్తలేదు.

గ్రంథాలయము.

ఇచ్చట నాలుగుసంవత్సరముల క్రిందట గానవిద్యాధురీణులగు కీర్తిశ్రీలైన వారదాని రామసుబ్బయ్య గారివేర "శ్రీరామ సుబ్బయ్య యాంధ్ర" గ్రంథము"ను నొకగ్రంథాలయమున ఏర్పరచిరి. నేటి దత్తక చేసిన చేయుచున్నది. ఇది మహాన ఆద వందల "ఆంధ్రగ్రంథములచేతను, ఆంధ్రవైదికశాస్త్రచేతను, కృష్ణాశ్రమచేతను నాలుగు విభజనశ్రీకల చేతను విరాజిల్లుచున్నది. క్రమింపమును నుమారు 25 మంది చదువరులు కచ్చుచుండిరి. ఈ గ్రంథాలయమునకు క్రియార, అవ్వారి బ్రహ్మయ్యవరపు. వేంకట కృష్ణయ్యగారు (పాన్సూరు) వీరేశలింగవికృతము లన్నియును సుచితముగ తెప్పించి యిచ్చిరి. ఇందులకు గ్రంథాలయ సాంఘము కృతజ్ఞులు.

తేవాలయములు.

ఇచ్చట శ్రీభావనారాయణస్వామి వారి యాలయము కలదు. ఈ తేవాలయమునకు వాసిరెడ్డివారి వంశము ధర్మకర్తలు. క్రమి నాకరియు స్వామివారి యానామల మాట్లకు క్రమములతో ననుభవించుచున్న వారే! క్రమికి సామంత రూ 18000-0-0 లు రాబడి కచ్చును. పాలన సరియైన స్థితిలో లేదు. అధికారమునాడ మహానము వహించి యూరకుండిరి. నాకరియందరు చేవుసామ్యు తినుచున్నను వారి విధి కృత్యముల నెరవేర్చుట లేదు. కన్యకావరమేళన యాలయము నాడ కలదు. ఈ యాలయము పురపైకృత్యులచే పాలింకబడుచున్నను విద్యుత్తధర్మములను నెరవేర్చుటకుమిక్కిలి విచారకరము:- ఒక లేఖకుడు.

ఆంధ్రవిద్యాధి సభాకార్యదర్శిగారికి మతిలికట్టుము:- ఈ సభవారు వ్యాసబహుమాన పోటీలికట్టును 1917 సం. డిసెంబరు నెలలో హైస్కూలు విద్యార్థుల కేర్పణచి యందు ప్రథమముగ నుత్తీర్ణులైనవారికి రజితపతక మిచ్చునని తీవ్రప్రకారము ప్రకటించిరి. నేనే పోటీలికట్టులో రజితపతకము పొంది తినునవాసిరి. ఇంకను తరకము వంతులేదు:- ఆమండి వెంకట కాశ్రి.

మంచి తరుణము! [1761

ఈ ధరలు ఏనుదినములనలకే యుండును.

మానద చాల మొత్తము నిజమయ్యుండున ధరతగ్గింతి విక్రయింప బూనితిమి. ఎన్ని ఇంతి వర్తమా కావలయుననినను దొలబడును. 5 దినముల కలరు వర్తమా కలవు.

కలరు వర్త 1-కి 1-12-0, కేల్ బేక్ చీటి వర్త 1-కి 1-12-0 కాకి కలర్ వర్త 1-కి 1-12-0. అహమదాబాదు ధోవతి 6 మూరలు పాడుగు 8 మూరలు పెడప్పు నెల 2-12-0, రెండవరకము 2-8-0; గట్టిచాయ అంగరత్నములు 6 మూర పాడుగు 8 మూర పెడప్పు జత 1-కి 4-0-0 (చాయకు ఉత్తరవాడము) వ్యాపారులకు తక్కువ కమిషనువై సామానులు కొని వంతులదును. వర్త 1-కి, వివి చార్జి 0-4-0; 8 కొనిన పోటీజి ఇనాము. చిరునామ: కొర్నాటు పట్టుబడిలి వ్యాపారులు 272 మింటుస్ట్రీటు, మింటుబిల్లింగు పోస్టు, మద్రాసు

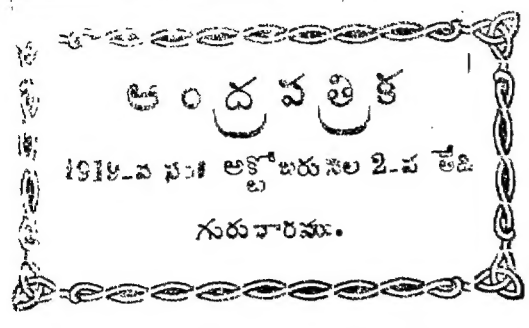

*దను గ్రామ బాట న్యూకరెండేండ్లకు గార
చాగంటి బంగారాజుగారు తరుభాగ్యం జమ్మిచేసిపన్న
రాజుంగ్రేడ్వాస్తు చులకల్లంకకు 29-2-17 అంచెకొలిపి
తెల్లిగ్రాం ఇన్స్ట్రా 5-11-17 తేదీని అందిన పత్ర ఆలప
చుకుట కారణమేమి?—ఒక లేఖకుడు.

ప్రకటన.

శేష మహర్షి వసు వండుగ యగుటచే ఆంధ్ర పత్రిక వెలువడదు. తిరిగి పత్రిక శనివారము ప్రకటిత మగును — సంపాదకుడు.

కృష్ణాజిల్లా రైతులసభ.

బెజవాడలోం దీ వారాంధమున గా. రావు సాహెబు బాలాజీరావు నాయుడుగారి యధ్యక్షత క్రిందను గూడిన రయితుల మహాసభ క్రజలయం దుదయించిన సూతనక క్రికి నిదర్శనముగ నున్నది. సంకడలు వాగరికలక్షణము లైన సుగుణములను దుర్గుణములను క్రజలయం దు మూర్తిభవించ జేయుచుండును. కృష్ణాజిల్లా శేషించిన జిల్లాల కంటె సభికమైన భూమిసిన్నును చెల్లించుచున్నది. మద్యాదాయము స్థాంపుల ఆదాయము విశేషముగ వచ్చుచున్నది. కృష్ణాజిల్లా ఆంధ్రమండలములందు వ్యాజ్యములకు వలె రాజకీయాం దోళనమునకును ప్రసిద్ధిని గాంచినది. ముఖ్యముగ రయితులయందును యువజనులయందును సుల్తానా ముదయించినపుడు ప్రజాజీవితము వీర్యవంతము గాగలదు. కృష్ణాజిల్లా రయితులందు గల సంకన్తులు విద్యావంతులు వారి సంఘప్రయోజనములకై పాటుపడుట వారి దేశోపకారస్వభావమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. హెచ్చుధరలను, కంట్రోలు వద్దతిని, కమేండ్ రింగు వద్దతిని యోచించుటకు బెజవాడయందు గూడిన మహాసభకు చాలమంది రయితులు వచ్చి యుండిరి. బాలాజీరావు నాయుడు గారు వారి ప్రారంభోపన్యాసమునందు కృష్ణాజిల్లాయందు సాలునకు 5,04,000 టన్నుల ధాన్యము వండు సనియును నింతవరకును సమ్ముడుపోయిన ధాన్యము గాకను 4,00,000 నిలువయున్న దనియును, కృష్ణాజిల్లా ధాన్యమువలన నితరులు సుఖపడుట వ్యాయ సమృద్ధిమైనను తనకు మాలినధర్మము లేదని యును, ధాన్యపు ధరలు పెరుగుటవలనను రయితులు లాభమును బొందుట వ్యాయ మనియును, ఇప్పుడు కంట్రోలు వద్దతివలనను బస్తా 1-కి రూ 1-8-0 లు లాభము మధ్యస్థులకు బోవుచున్న దనియును, లాభమును రయితులె పొందుట వ్యాయ మనియును తెలియజేసిరి. బాలాజీరావు నాయుడుగారు కంట్రోలువద్దతిని తీసివేయవలసిన దని గాని ఉంచవలసిన దని గాని నిశ్చితార్థిప్రాయములను వెలువలేదు. సభయందు కంట్రోలు వద్దతికిని కమాండిరింగు విధానమునకును సంబంధించిన తీర్మానము లంగీకరింపబడినవి. కృష్ణామండలమునందును నితరమండలములందును రయితులును క్రజలును కంట్రోలు కమాండిరింగు వద్దతులవలనను నష్టమును బొంది రనియును, మధ్యస్థులనవసరముగ లాభమును బొంది రనియును, ఉద్యోగిగములు కక్షపాలమును జూపియును లాభమును బొందియును క్రమముగ బ్రవర్తించి రనియును, రయితులు తలంచుచున్నారు. లాభ నష్టములు అన్యోన్యాయము గల స్థితులుగాని నిరా

శయస్థితులుగావు. ఒకరు లాభమును బొందిన నికొకరు నష్టమును, నొకరు నష్టమును బొందిన నికొకరు లాభమును బొందుట లాభనష్టముల స్థితియందె గలదు. యుద్ధమువలన క్రభుత్వమువారు కంట్రోలు వద్దతి నేర్పరచి వ్యక్తులకు వరదేశములకు ధాన్యాదుల నెగుమతి చేసెడి స్వతంత్రమును ప్రతిపేధించిరి. కృష్ణాజిల్లాయందు గత సంవత్సరము నందు జరిగిన దోపుడుల వలన సభికారులు కృష్ణాజిల్లాయందు కంట్రోలువద్దతిని స్థాపించిరి. రయితులు ముఖ్యముగ పెద్దరయితులు కంట్రోలు వద్దతివలనను తమకు వచ్చెడి లాభము పోవుచున్న దనియును, ధరలు పెరుగుటవలనను గలిగిన లాభమును రయితులు పొందుట వ్యాయ మనియును వాదించుచున్నారు. కంట్రోలువద్దతివలనను కృష్ణాజిల్లాయందు ధరలు నిలుకడయుండుటయును బీదలకు చవుకగ విశ్వాము దొరకుటయును సంభవించింది. బియ్యపు ధర పెరిగినందున నింకను పెరుగుట దేశమున కనర్థదాయకమనియును ధరను నిలుకడగ నుంచుట క్రజాక్షేమమున కవసరమని యును జాలమంది సమ్ముచున్నారు. కంట్రోలు వద్దతి సవలంబించుట వలనను కృష్ణాజిల్లాయందలి బీదలకు ప్రయోజనము గలిగిన దని యందరును సంగీకరించుచున్నారు. కంట్రోలు లేనియెడల కృష్ణాజిల్లాయందును నితర జిల్లాల యందువలె బియ్యము ప్రియముగ సమ్ముబడిన క్రజలయందు స.క్షోభము గలిగియుండును. ఇతర రాష్ట్రముల వారును నితరమండలములవారును విశేషముగ కొనుటవలనను కృష్ణాజిల్లాయందు ధాన్యము లేకపోవుటయును ధరలు పెరుగుటయును సంభవించును. కంట్రోలువద్దతి వలనను నింతవరకును కృష్ణాజిల్లా కీ లాభములు గలిగినవి. ముం దీవద్దతి యవసరమా? యనవసరమా? యను విషయమును క్రజాక్షేమకరాయణులు నిర్ణయించవలయును. స్వేచ్ఛావ్యాపారమున కల వాటువడిన జనులకు కంట్రోలువద్దతి వ్యాయముగ పాలించబడినను సంతృప్తి గలుగుట సహజము. వ్యాయముగ పాలించబడుట లేదని తోచినపు డసంతృప్తి గలుగుటయుండు వింతలేదు. రయితుల మహాసభయం దామోదితమైన తీర్మానములు బాగుగ యోచించి చేయబడిన వని విమర్శనము వలనను విశేష మగుచున్నది.

కంట్రోలువద్దతిని తొలగింపవలయునని సభయందు తీర్మానింపబడినది. ఈ వద్దతిని నిలపని యెడల మెట్టపైరులకు గూడ నీ వద్దతిని వ్యాపింప జేయవలయునని తీర్మానింపబడినది. విశేషముగ జిల్లా ప్రదేశములనుండి యెగుమతి కవకాశము గల బియ్యమును కంట్రోలుచేయుట ప్రయోజనకరము గాని విశేషముగ నెగుమతి చేయని ఇతర ధాన్యముల యెగుమతిని ప్రతిపేధించుటవలన నేమి ప్రయోజనము గలుగును? కంట్రోలు వద్దతిని పాలించుటకు రయితుల ప్రతినిధులు గల జిల్లా సంఘమును తాలూకా సంఘములను నేర్పాలు చేయవలయు సనియును నిబంధనలను రయితులను సంప్రదించి మార్పువలయుననియును చేసిన తీర్మానములు యుక్తముగనున్నవి. కంట్రోలు వద్దతివలనను నష్టమును బొందెడి రయితులను సంప్రదించి యేర్పాటులను జేయుటవలన ససంతృప్తి తగగలదు. కంట్రోలు బియ్యము నందరును సమ్మువచ్చునని సిద్ధాంతమునందున్నను వాడుకయందు కొంతమంది మాత్రమే నిక్రయము వలన లాభమును బొందుచున్నారు. ఈ లాభము అమ్మెడి రయితునకుగాని వినియోగమును జేసెడి జనులకు గాని కలుగుట వ్యాయముగాని కేవలము మధ్యస్థులకు బస్తా 1 కి రూ 1-8-0 లాభము గలుగుట వ్యాయముగాదు.

రయితునకు సయితము విక్రయాధికారము నిచ్చిన కొంతవర కీ శుక్రముము పోయి రయితు లాభమును బొందగలడు. ధరలను నిలకడగ నుంచుటకై ధాన్యమును కంట్రోలు చేయునపుడు రయితులకు గలుగుచున్న కష్టములను నివారించుటకయి కొన్ని తీర్మానము లంగీకరింపబడినవి. కమాండిరింగు చేసెడి యధికారు లక్రమము చేయకుండుటకై ఈ వద్దతి నందరిమీదను సమలు చేయవలయుననియు కొనినధాన్యము సంతయును వెంటనే తీసికొని సామ్ము సయివలయుననియును రసీదుల సయివలయుననియును తీర్మానము లంగీకరింపబడినవి. కమాండిరింగు వద్దతిని సామాన్యజనులు వాడుకొనెడి బియ్యమున కన్వయము చేయుట సిద్ధాంతమైనను వాట్రగడములకు డిల్లీభోగములకు సన్వయము చేయుట యక్రమమని మరొక తీర్మాన మామోదింపబడినది. ఇంతవరకును జరిగిన వ్యవహారక్రమమును విచారించి లోపములను దెలుపుటకు గాగ కొండవెంకటప్పయ్యగారు వేమూరి సుబ్బారావుగారు, కో.గోపాలకృష్ణయ్యగారు మొదలగువారు పంచాయితీసభగా ఏర్పాటు కాబడిరి. వీరి విషయమును విచారించి జరిగిన యక్రమములను నిర్ణయించుట దుష్కరము.

కంట్రోలువద్దతిని ధరలను విచారించుటకు భారతక్రభుత్వము వారొక యువసంఘమును నియమించుట కంగీకరించిరి. ఆయువసంఘ మేమి నిర్ణయించునో కాలము తెలుపవలసి యున్నది. కంట్రోలువద్దతిని అధికారులు క్రమక్రమముగ తగ్గించుచున్నారని వారి ప్రకటనలు తెలుపుచున్నవి. జనవరిమాసమునందు బియ్యపుకంట్రోలును సయితము తొలగించుననుటకు సూచనలు గలవు. కొన్ని ప్రదేశములందు కాలమాసము బాగుండక పోయినను మొత్తముమీదను కాలమాసము బాగున్నదనియును పంటలు వండిన వనియును సూహించబడుచున్నది. వీరియెటులున్నను సంతర్కండలముల కంట్రోలునైనను జనవరి నుండి క్రభుత్వమువారు తీసివేయుదురని సమ్ముచున్నారు. రయితులు వారికిగల కష్టముఖములను ప్రభుత్వమునకు నిర్భయముగ వెల్లడిజేయుచు సక్రమాందోళనమునకు బూనుకొనునపుడు వారిసంఘమునకును దేశమునకును శుభములు గలుగగలవని విజయవాడయందు గూడిన రయితుల మహాసభ జనులకు గుణపాఠమును నేర్పుచున్నది.

తెనాలి మ్యూనిసిపాలిటీ

గత వత్సరపు తెనాలి పురపాలన వృత్తాంతము సంకల్పితముగ నున్నది. తెనాలియందు 1911 సం॥ జనాభాప్రకారము 18,915 ప్రజలు గలరు. గత సంవత్సరమునందు 436 జననములు 676 మరణములు సంప్రాప్తమైనవి. పుట్టిన వారి కంటెను గిట్టినవారి సంఖ్య 240 హెచ్చుగ నుండుట విచారకరము. విషజ్వర మరణములు 187 యును మరణాధిక్యమునకు గారణములై యుండును. ఆసుపత్రియందు వైద్యసహాయమును బొందిన వారిసంఖ్య 6000 తగ్గుట సంకల్పితము గాదు. స్త్రీలవైద్యసహాయమునకు ప్రత్యేకమైన ఏర్పాటు లేకుండుటయును సంకల్పితముగాదు. ఆసుపత్రి యందు గల మంత్రసాని 125 ప్రసవములకు సహాయమును జేసినది. ఈ విషయము నందు ప్రజల కధికముగ సాయమును జేయుటకు మ్యూనిసిపాలిటీ పూలుకొనుట యుక్తము. మ్యూనిసిపాలిటీ అంచనా ప్రకారము రూ 75,000 వ్యయము చేసి వర్ధమాన మగుచున్న పురపరిస్థితుల కనుకూలముగ క్రొత్త ఆసుపత్రిని వెంటనే కట్టుట

యవసరము. విద్యాశిక్షణమునకై 29 బాలికపాఠశాలలు 3 బాలికా పాఠశాలలు గలవు. అందు 2235 బాలురు 570 బాలికలు విద్యనభ్యసించుచున్నారు. గత సంవత్సరమునందు బాలురసంఖ్య 179 హెచ్చినను బాలికలసంఖ్య 5 తగ్గుటకు గారణము తెలియకున్నది. విద్యా శిక్షణమునకై రూ 4793-13-10 వ్యయముచేయబడినది. విద్యా ధికరూ 1-12-4 వంతున వ్యయము చేయబడి విద్యావ్యాపకమునకు బాలియుండదు. గత సంవత్సరాదాయము లోలుగేటల సొమ్ము గలిసి రూ 31,766-2-2. మ్యూనిసిపల్ కన్సల్ 1-3-0 రూ 1-3-0 వంతున చెల్లించబడినది. ఇది వ్యయమని తెలియచున్నది. మొత్తము ఆదాయము రూ 51,602, వ్యయము రూ 55,207. ఆదాయ వ్యయములు రెండును పెరిగినవి కన్నులు నిర్మాణములేకను బాగుగ వసూలుచేయబడినవి. గత సంవత్సరమున పాలకపంచాయతీ పైసను వ్యవహారమును సంవత్సరము గాదని నిశ్చయించినది. ఫలిత సంఖ్య 29 నుండి 25 కు తగ్గినది. ఈ జలై స సంఖ్యల సంఖ్య 67 నుండి 16 కు తగ్గినది. అధికార సంఖ్యల సంఖ్య బాగుగ తగ్గినది. గత సంవత్సరమునందు సభాధికారి నెచ్చుకొనుటకు స్వతంత్ర మొసగినందున 1919 ఫిబ్రవరి 27-వ తేదీని రావుసాహెబు సి. వి. సుబ్రహ్మణ్యముగారి రద్దీ ట్టులుగ నెచ్చుకొనబడినది. లోగడ రావుసాహెబు భక్తవల్సలనాయకుగారిను పిల్లలమరి ఆంజనేయులు కంతులుగారును సభాధ్యక్షులుగ నుండి కార్యభారమును నిర్వహించిరి. పురపాలకసభ్యుల సంఖ్య 16. ఎన్నికొనవలసిన సభ్యులసంఖ్య 5 నుండి 12 కు హెచ్చించబడినను ప్రాంతములను విభజించి దానిని వాడుకకు తెచ్చుటయందు దాలస్యము గలుగుటకు గారణము ప్రభుత్వమువారి విలంబననీతి యని తోచుచున్నది. తెనాలి ప్రవర్ధమాన మగుచున్న పురమైయున్నది. ఆపుర సుఖసౌకర్యము క్రమశిక్షణమునకు నీటివసతిని నేర్పాటుచేయుట ముడికీసిరు పోవుట కేర్పాటును జేయుట పురవ్యాపకమునకు వికలమైన కద్దతులను నిర్ణయించుట యవసరముగ నున్నది. క్రమశిక్షణమువారి సహాయ మివిషయముల కవసర మని పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడు తెలిపియున్నాడు. పురపాలనసంఘ పాలనము సంవత్సరముగ నున్నది.

సామ్రాజ్యసభ్యులకారవము

గత సామ్రాజ్యసభా సమావేశమునందు అధికారసభ్యులను ననధికారసభ్యులను సుద్రేకాయితైత్తిలై చేసిన ప్రసంగములను జదివిన వారలకు వివాదానందములు గలుగుచున్నవి. మాలవ్యగారు విచారపూరితమైన హృదయముతో 4½ గంటలు పంజాబు విషయమునుకూర్చి మహాభగవాన్ ను జేసినను నిందారోపణమును గాని తూలుమాటలనుగాని యుపయోగించలేదని అధికారసభ్యులు సయిత మంగీకరించిరి. మాలవ్య గారు వ్యక్తులను వదలి ప్రజల దుర్భర దుఃఖములనుమాత్రము వర్ణించిరి. అవర్ణనలయందు పంజాబు దుఃఖములకు గారకుడని యొచబడిన సర్ ఓడ్డయ్యారు మైకేలుగారి నామమును సయితము మాటుపరచిరి. సైన్యక్రమశిక్షణమును పాలించిన భాష్యుగారును హద్దనుగారును సభ్యులశాసనమును పంజాబు వ్యవహారములను ఖండించిన ప్రాంతప్రతినిధుల నాడేపించుచు నిండించిరి. మహా వివాదగ్రస్తములైన విషయములందు ఖండన మందనములు సహజములు. భేదాభిప్రాయము

లను గలవారు ఖండించుట పురుషులక్షణముగాని నిండించుట పురుషులక్షణము గాదు విస్తృతము గారును లోపండ్పుగారును చెవిటివానికి శంఖము నూడుట నిరుపయోగ మని టి. వి. రంగస్వామి అయ్యగారిని వారి బహిరత్వము నాడేపించిరి. ఈ యాడేపణము అసభ్యత్వముగ నున్నదని నజ్జను లాదరును నంగీకరించినది. సభ్యులు ఏ విధముగాను నీ కువినియము నాయాన్య విషయముగ నిరూపించబడదు. సామ్రాజ్యశాసన సభాధ్యక్షు డీ విషయమును గమనించుటకు సులభపరము. చెవులుండియును వివని బహిరుల కంటెను చెవులులేని బహిరుడు శ్రేష్ఠుడని అధికార సభ్యులు గ్రహించవలసియున్నది. ప్రజలందరును నేకగ్రీవముగ క్రొకటించుచున్న భావములను విన సత్తుడు సప్తము గలుగునో నిరంకుశాధికారాభిమానపూరిత మగు భావమును వినసత్తుడు సప్తము గలుగునో బాలికులు పయితము చెప్పగలరు. లోపండ్పుగారు రాజారాంపాలు సింగు గారిని వారి ప్రసంగమును వితరులు వ్రాసి యిచ్చి రని యాడేపించిరి. రాంపాలు సింగు గారు వారి ప్రసంగములను స్వయముగ వ్రాసి నదియును లేనిదియును లోపండ్పుగారు కలగనిరా? బావేళ నితరులు వ్రాసిచ్చినను తప్పేమి గలదు? అధికారసభ్యు లాత్మకారవమును నాత్మ క్రమశిక్షణమును జంపివేసి బాహ్యుపలై సమ్యక్తుల నిచ్చుటకంటెను నితరులు వ్రాసిన సంభాషణమును జడవుట నింద్యమా? ఏకాత్మదృష్ట్యా వ్రాసిన ప్రసంగమును సభికార సభ్యులు తమ యభిప్రాయములవలె జడవుట జ్ఞాన్యుమా? అధికార సభ్యులు తమ లోకమును దిద్దుకొని యితరుల లోకములను వెదకుట వివేకముగాని తమ తక్కులను గప్పిపుచ్చి పరరాష్ట్రాన్వేషణము చేయుట వివేకముగాదు.

సుబ్రహ్మణ్యం బెజంతుగారల వర్ధంతులు

కాలముహాస్రవంతియందు యుగములు మన్వంతరములు అవతారములు జీవితములు మునిగిపోవుచున్నవి. ఈ మహాలయ వృత్తమునందు త్యాగ మూర్తులవనిత్రవృత్తాంతములు ధ్రువమండలమువలె నున్న సర్వ తేజోవంతములై విరాజిల్లుచుండును త్యాగమూర్తుల ప్రకాశమును చరుల భక్తివిశ్వాసముల ననుసరించి ప్రజల హృదయంబులందు క్రమబింబించు చుండును. ఆకాశమునందనంతకోటి నక్షత్రములు ప్రకాశించుచు విశ్వము నానందమును చేయుచు స్వప్రతిభను మాటుపరచుచున్నవి. అనంతకోటి తారాద్రుకాశమునం జేతారాద్రుకాశమహిమ యేనిధముగ బరిణమించునదియును నెవరు నిర్ణయించి వర్ణించగలరు. తారాగణములు ధ్రువక్రదక్షిణమును జేయు విధమునను జీవజాలములు త్యాగప్రదక్షిణమును జేయుచు గమ్య స్థానమును జేరుచున్నవి. ప్రేక్షకులు ప్రస్థానములను జూచి యానందించి తరించుచున్నారు. శ్రీమతి బెజంతుగారి శిష్యులు మిత్రులు మిత్రప్రవర్తకులు వారి 73-వ వర్ధంత్యుత్సవమును నిన్న నతివైభవములో జరిపిరి. బెజంతుగారు హిందూధర్మమునకును విద్యాశిక్షణవిధానమునకును రాజ్యాంగ జీవనమునకును వర్ధనాతీతమైన సేవను జేసి మ్యాస్టరను గడించినది. బెజంతుగారు తన వక్తృత్వ ప్రభావమును మేధాశక్తిని సహజసంపదలను పలుకుబడిని భారతదేశాభ్యుదయమునకై వినియోగించుచు ప్రశంసలకు బాత్రులను గడించినది. బెజంతుగారి భావములతోను వ్యవహారముల

తోను నేకీభవించని వారైనను నామ చేసిన యుక్తతీమానమైన సేవను సంగీరించవలసి యుండును. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు గారు వారి యుక్తతీమానమైన బుద్ధివైభవమును మాత్ర సేవకై సమర్పించి ప్రజల సన్మానమునకు బాత్రులై. సర్వేంద్రుడు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు గారికి బిడె లబ్ధిగాకరి చిరకాల హామరా రోగ్యమును ప్రసాదించి రక్షించుగాత!

రాయబారుల యామనము

ఇంగ్లాడునకు బోయిన రాయబారులందు బెర్లిన్ గారు, రాయస్వామి అయ్యరుగారు, టి. సి. రాయగారు బాంబయికి నిన్నును జేరిరి. సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారు మితవాదుల మహత్కార్యములను గొనియాడిరి. వారు వారిజీవితమునందు మిత విగామములేక నింతవరకే ప్రభువును పాటుపడలేదని తెలిపిరి. “నేను నివేదనపత్రములను సిద్ధము చేసితిని. సాక్ష్యము నిచ్చితిని. సంభాషణములను జేసితిని. ఉపన్యాసములను నిచ్చితిని. బహుభంగుల సంస్కరణములకై పాటుపడితిని. కత్తికలు ప్రముఖులు ప్రసన్నులను జూపుచున్నారు. పంజాబు విషయమై వ్యత్యత్ర విచారణ సంఘ సావనమును గోరితిమి. ప్రజల కభయమును గోరితిమి మూటగు గారు సంస్కరణములకై పాటుపడుచున్నారు. సంస్కరణ శాసనమును పార్లమెంటు ఆమోదించుట సాధ్యము.” అని బెనర్జీగారు తెలిపిన భావములవలనను మితవాద రాయబారులను వారిబలమునందు గల విశ్వాసము వ్యక్తమగుచున్నది. అన్ని రాయబారులును ఫలమేమైనను సీ విభవైన స్వప్రకటనకు జేయుదు రని నమ్ముచున్నాము.

కృష్ణాజిల్లా రైతులవధ.

బెజవాడలో మైలవరం నాటికాలలో మాదివాకు బహదూరి తిక్కాని బాలాజీరావు నాయుడుగారి అభ్యుత్థ క్రింద సెప్టెంబరు 19 వ తేదీన సభ జరిగినది. 2000 మంది రైతులును చాలమంది వక్రతులును వచ్చిరి. మాంకొండా పేటకుప్పయ్యపంతులుగారు మాడవచ్చిరి. ఆహార్యము పరిశీలన మున దొరకమువారికిగల సత్కర్తమును వక్రతులు క్రింది యుద్దోగ లాసిరించుచున్న ఆశ్రమములకు గూర్చి పలువుర నిష్కర్షగా మాటలాడిరి. కలెక్టరీవ్యాప్తమున యుద్దోగము ప్రజలను సీరించుచున్న గాన పరిశీలనమును వెంటనే తొలగించవలెనని దొరకమువారిని కోరుటకు తీర్మానము చేయబడినది. ఇంగ్లను పరిశీలనము కొంతకాలమువరకు తొలగించబడదని సభలోనిన్ని కావనసభ్యు లెద్దరును తెలిపినను సభవాక తీర్మానము నామోదించిరి. ఇంతవరకు కలెక్టరు మాకుగూర్చి చేయబడిన నిబంధనలన్నిటిని తెలుగులో ప్రకటించవలెనని. మండల తాలూకా పరిశీలన మును. స్వేచ్ఛవలెనని మండల సంఘము యిద్దరవ్యక్తులకు 9 మంది ఆ సభికారులను తాలూకా సంఘమున యిద్దరవ్యక్తులను రిగురు ఆ సభికారులను ఏర్పరుపవలెనని. మండల సంఘముల ఆనుమతి లేక నిబంధనలను మార్చరాదన. వక్రతులము లేకుండు సుగా పండివెల్లెలై ఆ తీర్మానమును చేయబడినది. ఉద్దోగముల ఆశ్రమములను గూర్చి సాక్ష్యము ప్రయ్యోగిని దొరకమువారికి నివేదించుటకు మాం బాలాజీరావు నాయుడు, మాం వెంటకప్పయ్య, మేయిరే పేటకు సుబ్బారావు, కోమలూరి గోపాలకృష్ణయ్య, ఆశ్వతేథి కాశ్యోరరావు గార్లుసంఘముగా నేర్పకుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈ కలెక్టరు మాకు ఆయాపట్టణములలో స్థలస్థల నిర్దారి చేయకొనుచు ని సంఘమువారు విచారణచేసెదను 7-8 తేదీలలో బెజవాడయందును 9-10 తేదీలలో ఏలూరులోను 11-12 తేదీలలో నెడదవోలులోను 13-14 తేదీలలో బందలలోను విచారణ జరగును. విచారణ గోప్యముగా జరగును. రయతులవద్దకుండిన కేసులు కొనబడిన ధాన్యమునకు కంట్లో యధరల ప్రకారము రయతులు విద్యుమునిచ్చుట కవకాశము కలుగజేయవలె. తెండెరు కలుకంటె కమాండిరు కలు రెండణాల కంటె తక్కువగానుండగూడదని తీర్మానింపబడినది.

విశేష తంత్రీవార్తలు

(౧)
(రైతుల వ జెస్సీ)

ఇంకాదు

బ్రిష్టు రెయిల్వే పనివారల నమ్రోకట్టు.

స్థితి కొంచెము నయచునుట.

మరికొన్ని రెయిల్వే నడచుట.

గవర్న మెంటు వారి ప్రయత్నములు సఫలములుగుట.

మోటారు, ట్రాము, ట్రాక్సి బండ వారి తీర్మానము.

లండను, నెవ్రెంబరు 20:— బ్రిష్టు రైల్వే కార్య నిర్వాహకవర్గమువారు 14వ గంటల నేపు శుభ తేదీన పిమ్మట మోటారు, ట్రాము, ట్రాక్సి బండ పనివారల ప్రధాన కార్యాలయమున కేగి యిచ్చి కార్యనిర్వాహక వర్గమువారితో మాట్లాడి రేపటి శుభవరకు నాగవలసినదను తీర్మానము ప్రకారము నడచుకొని నిశ్చయించిరి. మోటారు పనివారలను ట్రాము పనివారలను నమ్రోకట్టులనుండిని భావముగాను చాలదూరము వచ్చించిరి. మంగళవారమువరకునూడ వాడు పనిచేయుదురనుట నిశ్చయము.

రెయిల్వేలపైతి నయచునుట.

లండను, నెవ్రెంబరు 20:— రాష్ట్రమున దంతముల తలవలసినపుడు నిన్నును రెయిల్వేలపైతి కొంతవరకు నయమైనది. నేడు మరలనయము కాగలుగు. లండను ట్రాములలో కొన్ని మరల తెలుగుచున్నవి. అందువలన కొంతయైన నమ్రోకట్టు తొలగిగలుగు. ప్రజలందఱునునూడ సాధారణపు కోర్కెలమీదనే బండమీదపోవుట కారంభించుటవలన ఈ నమ్రోకట్టు కలిగినది. పాలనపందివెట్టుట కొనసంపాదించుచున్నట్లు చాల తృప్తికరములుగనున్నవి. రోడ్లపై తిరుగు బండసంఖ్య లండనునందును, ఇతర ప్రదేశములందును గూడ నయచుచున్నది. హైదరాబాద్ లో జేరుబడిన రైలులును నెమ్మదిగ జరుగుచున్నవి. నిన్న రాత్రి 6 గంటలవరకు వచ్చి కంపలడిన సరఫరాలన్నియు వచ్చిపెట్టబడినవి. పిండియు కొట్టెలును బాగుగపండిపెట్టబడును. మాంసమును వండిపెట్టు ఏర్పాటులుగూడ నెమ్మదిగ జరుగుచున్నవి.

40 ఏండ్లకు రక్తవర్షముగలుగునాడు నైనను కనిపింపింజు జేరినయందుని పోలింజుకనుమనగా కొక విభావన నంది. వలంటియరులను చేర్చుచున్న పోలింజు ప్రేమలగడ్డ ప్రత్యేకముగ న్యామూకాకముల నియమింపబడినది.

నేటినుభూమి అనేకమంది బాటసారులతోడను మొయిల తపాలాతోడను రెండు పడవలు సౌతుపొంపును నుండి పోలికేగి ఇంకననేక నాకాక్రమములనుండి పడవలు బయలుదేరలేదు. అందువలన ఆహార సామగ్రిని గిడ్డంగులలో జుట్టుచున్నది.

గవర్న మెంటు వారాయు త్రవడుట.

లండను, నెవ్రెంబరు 20:— నిజముగ నమ్రోకట్టురంధ మైన్, కోజున జనులు దాని భాటి కోర్కెలగుట కందఱును సంతోషించుచున్నారు. అయినను యూనియను నాయకులు తాములేయ గలుగువరకు పనిని చేయలేదను సంగతి నందఱు నెలుగుదురు. అంతయెగాక సర్కారువారు ప్రయత్నించుచున్నట్లు కిరిసామగ్రితో ప్రయత్నించుటకు జాగ్రత్త జనులు నిష్కములమొది భావించు నెమ్మదిగ నయచుచున్నారు. కష్టమంతయు పోరామిగ మందలములందు కనిపించుచున్నది. ఒక్కసాతు జేమ్స్ లో 120 వేల గని పనివారలు పనిపాటులేకనున్నారు. కాని ఇంతవరకు అల్లరులేదును జరుగలేదు. ఇంక నెమ్మదిగ రెయిల్వేలపైతి వని కారంభించుచున్నారను వార్తలు నిరంతరము వచ్చుచున్నవి. అందువలన నిది వరకా పనిచేయ నియమింపబడిన వలంటియరు లనవసరముగనుచున్నారు గ్రేటు నెవ్రెంబరు కంపెనీవారు సోమవారమునాడు 200 బండను, గ్రేటుయూప్టర్ను కంపెనీవారు 150 బండను నడపించియు నేడేకలను బట్టి తెలియుచున్నది. లండను నగరమున కొక్క ప్రేమనులో నొక్కరెయిల్వేలపైతి నిమిత్తమే 80వేలమంది వరభావులు రిపెరై నది. లండను నగరమునందలి మోటారులన్ని

టిని గూడ నడపించుకొనిగలవలసినదను లనేకమంది యున్నారని గూడ తెలియుచున్నది.

యూనియనుల ఆధిక్యస్థితి.

నేమనను రెయిల్వే యూనియను వారి యాధిక్యస్థితిని వివరించుచు ప్రతీక రిట్టు వాయుచున్నది. ఈ యూనియను వారు నెలవరకు సాగించుట కిప్పుడు నిలవా సామున్నది. కాని ఇందువలన కార్మికుల లండనును దివాలా యొత్తవలసి వచ్చుటయేగాక ఆర్థిక నిధులను వెన్న నులకు పూర్తిగ చెడి పోవును.

వార్తాపత్రికలకు హెచ్చరిక.

నిన్న రాత్రి భావముగానిని సంద్యంబుగా భావముగాను ప్రతికాధికారుల నిట్లు హెచ్చరించి రెయిల్వేలపైతి కట్టు విషయమున వార్తాపత్రికల గ్రాము వ్రాతల వైఖరి మారకుండు నెడల అచ్చుకూర్చువారునూడ సమ్యక్ జైదర.

దురంతకృత్యములు.

లండను, నెవ్రెంబరు 20:— అధికార ప్రకటనము.— రెయిల్వేలపైతి నయచుచున్నది. నిన్నటిదినము కంపెనీలు జేసిన ముదింపుకంటె నెమ్మదిగవచ్చుచు వచ్చిరి. అచటచట కట్టు వారులు కొన్ని దురంతకృత్యముల నొనరించినట్లు తెలియుచున్నది. కొన్నిచోట్ల వారు ఎత్తువీరములకు పచ్చవీరములకు మార్చిరి. కాని దైత్యవశలన ప్రాణహాని కలుగలేదు. అట్టి కార్యములకు మరలచేయకుండ కఠిన యేర్పాటు లొన రింపబడినది.

ఆహారసామగ్రిల తృప్తికరముగ వుంచిపెట్టుట.

ఆహారవద్దాముల విభజనను నెమ్మదిగ జరుగుచున్నది. ఇందులకు వలంటియరు లొనరించిన సహాయము ప్రశంస నీయును వారందుల కెంతేము వంతులు వలంటియరులకు వనిచేయుట కనేకమంది వచ్చుచున్నారు. సాధ్యమగుంతకర్తవ్యము వారందఱి పేర్లను విజ్ఞప్తు చేయబడును ఇంక నెమ్మదిగ మంది రావలయు నను ఆహారము లవదినమును ప్రకటింపబడును. కట్టువారులు నిడదెప్పెట్టి గుట్టులు ఎద్దులు మొదలుగా గల వస్తువులు ద్రవ్యముగా గాపాడబడుచున్నవి. తమ పనివారులలో నూటికి 75 గురు చొప్పున మరల పనివారంభించ గోరుచున్నారను మాట ఆవిధమని లండను ప్రైటునుకంపెనీవారు తెలియబరచు చున్నారు.

ఇటలీ ప్రాచుర్య వైఖరి.

బెర్లియము, ఆమెకా, బర్నినీలనుండి వచ్చునట్లు బాగు చాల రక్తవర్షముగలుగుటవలన ఈ సమ్యక్ కట్టు ఇటలీ ప్రాచుర్య లకు చాల బాధాకరముగ నున్నది.

తిరిగివని చేయువారి సంతకము.

కార్మికమంత్రివర్గమువారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు. రెయిల్వేలపైతి వారలలో నిప్పటికి సమ్యక్ కట్టు నివారించి, సమ్యక్ కట్టి మరల పని వారంభించిన వారికిని ఎట్టి యిచ్చిందియు గలుగకుండ నిషేధమదగ్గో వారి నన్నివిధముల గాపాడుటకు ను, ఇకనుండువారికి బాధకరముగనుండు ప్రయత్నములేమి జరిగినను వారికి బాధ కలుగకుండ చేయుటకు తాము బాధ్యులు లుగనుండురని ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగా జెప్పుచున్నారు.

ఇంజనీరుల తీర్మానము.

ఇంజనీరుల అయ్యల మేటెక్, సానెటి కార్యనిర్వాహకులు తమసభ్యులు పనిచేయుచు నుండవచ్చును గాని సమ్యక్ కట్టువారుల వలనను మాత్రము నిర్వహించ బూజునవల దని తీర్మానించిరి.

తక్కిన కార్మికులు.

లండను నగరము దువస్యమింపు భావముగా రిట్లు చెప్పిరి:— రెయిల్వేలపైతివారియే సామూహికముగ నిరకల కార్మికులు. సమ్యక్ కట్టు గోరుచుండ నేడివరకు వలదనుచుంటిని ఇక వైకట్టను ఈమాట ఫలితముగ నికముండేమి జరుగునో చెప్పుట కష్టము.

ఎక్కువ రెయిల్వే నడచుట.

లండను, నెవ్రెంబరు 20:— స్థితిగతు లింకను నయచు గుచున్నవి. చుట్టుప్రక్కలనుండు వల్లెలతోపు రెయిల్వే స్థితి బాగుగనున్నది. దూర ప్రదేశముల కేసు రెయిల్వే స్థితి కఠిని మేమను నయచుచున్నది. రాత్రి సమయములందు దీప్తముల విషయములలో తిట్లలు గలుగుచున్నందున రెయిల్వేలపైతి పగలే నడచుచున్నవి. లండను ట్రాములలో మరల పని ప్రారంభమగును. కట్టువారు లనేక ప్రదేశములలో మరల పని

వారంభించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని అట్లు చేయవారి సంఖ్య ఇప్పటికి చాల తక్కువగనున్నది.

సాయంకాలము 5-80 గంటలు:— అధికార ప్రకటనము. నేడుమరికొన్ని రెయిల్వేల నడపించబడును. ఆహారసామగ్రిలు చాలనికేమముగ సరఫరా యగుచున్నవి. వాటినిపంచి పెట్టుటయు తృప్తికరముగ నున్నది అన్ని సామగ్రిల నతిమితముగ వాడు కొనుటావశ్యకము. అందుముఖ్యముగ పాలనిషయమున మిక్కిలి జాగ్రత్తగా నుండవలయును. పిల్లలుబాధ పడకుండగానుట కది చాల అవశ్యకము. యట్టిమా నెకు, నేల బొగ్గునుగూడ చాలతగ్గించి వాడుకను బావశ్యకము.

బండలకనివారి తీర్మానము

సాయంకాలము 5-45 గంటలు:— బండలకనివారి నేమనలు యూనియను కార్య నిర్వాహకులు ఆహార సామగ్రిల గొం పోవుటయు, తక్కిన రెయిల్వేల పనులను ఎంతమాత్రమును మాట్టుకొనవలదని చెప్పిరి.

యాపాయి విలువతగ్గుట.

లండను, నెవ్రెంబరు 20:— దక్షిణాఫ్రికా బంగారమునకు ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములు పూర్వమునలే నికమీద పోటీకినింజువచ్చు. ఆమెకా మారకపు ధరకు హద్దించుటవలన నీమార్పు గలుగ గలదని తోచుచున్నది. క్రమక్రమ ధరల ప్రకారము ఆమెకా కంపు బంగారము వలన నూటికి 15 వంతుల చొప్పున లాభమువచ్చును. హిందూజేతమున కంపుబంగారమునకు నూటికి 16 వంతుల చొప్పున లాభమువచ్చును. కాని న్యూయార్క్ లో సావరనుల ధర యెప్పుటియట్లు మారుట వలన రూపాయలు చాక కాగలవు చాక కాకున్నవాటి విలువ హెచ్చుకుండనైన చేయగలవు

లండను తేయాకుధరలు.

లండను, నెవ్రెంబరు 20:— నిన్నటిదినము 80 పాసల ఇండియా తేయాకు యేలము జేయబడినది. ధరలు సరసముగ నున్నవి. సుమారు గోతువా రెక్కువమంది లేరు.

వి. సి. ఎస్ పరీక్షలు.

లండను, నెవ్రెంబరు 20:— సివిలు సర్వీసు కమిషను వారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు:— ఇండియా సివిలు సర్వీసు, ఈస్టు కేడెటు ఉద్యోగములు మొదలుగువాటి పరీక్షలు అక్టోబరు 2-3 తేదీన జరుగునని తెలుపబడినది. అవి మరియొక నాటికి మార్పుబడవు. సమ్యక్ కట్టులవలన ఆ నాటికి పరీక్షలకు గాజాలని వారికి మరియొక పరీక్ష జరుగునట్లు ఏర్పాటుచేయబడును.

శ్రీ యువ రాజు వర్తమానము

(వి సి), నెవ్రెంబరు 20:— వేంకటాచలపట్టణమునండి శ్రీ జేజ్ఞయ్యవరాజు విన్న నిక్కడకు వచ్చియుండిరి. వారు ప్రదర్శనము నడపించిరి. వారు చెట్టుకుపోరి. యుద్ధములోనేర చేసినవారికి బహుమానములను సమర్పించిరి. ప్రజాశ్రేష్ఠిని యుండి వారికి స్వాగతమర్పించిరి. ఆశ్రమములో జపాను దేశస్థులు కూడ గలరు. వారు కనడామీదుగ తిరిగి స్వదేశమునకు మరలుచుండిరి. రైలువేస్టేషనులో చాలమంది ప్రజలుచేరి వారి యెడల తమకుండిన సంతోషమును కృతజ్ఞతరచిరి.

ప్రాచుర్య

ఆస్తియూ సంతానంతకములు.

స్వామి, నెవ్రెంబరు 20:— యూగోస్లావులు ఆస్తియూ సంతానంతకముల కంగీకరించుచు చంకకము చేసినది ప్రకటింపబడినది.

నార్వే, నానాదేశ సంఘము.

(కెస్టియా, నెవ్రెంబరు 20:— నార్వేదేశమున నానాదేశ సంఘమున జేర్చు వచ్చునా యను అంశము నిర్ణయించ నియమింపబడిన పంచాయతీ సభ వారట్లు చేయవచ్చునని ఏక గ్రీవముగ తెలియబరిచిరి.

ల కెస్టియా భావిస్థితి.

ల కెస్టియా, నెవ్రెంబరు 20:— ప్రజాభి ప్రాయములను తెలిసికొనగా 10,845 గురు గ్రామము దచ్చెను భారత్ గారి యాజమాన్యముననే యుండవలయు ననియు, 9,214 గురు ప్రజాస్వామిక యుండవలయుననియు, ప్రాచ్యుగో కలుపవలయునని 6,878 గురును, 2,117 గురు బెర్లియముతో చేర్చవలయుననియు అభిప్రాయముల నిచ్చిరి.

జర్మనీ యుద్ధసామగ్రి.

స్ట్రాస్బుర్గ, సెప్టెంబరు 29:—జర్మనీ మిత్రమండలి వారి యంగీకారము లేనిది వైమానిక సామగ్రి నేరీతిని విని యోగింపకండ మార్చుట ఫాకుగాకు కొన్ని నియమాలవేర్వరకుటకు ప్రవేశపెట్టెనేర్పాటును కాన్ఫిరమా రంగీకరించిరి. ఇదివరకట్లు ఏకైకమునబడిన కన్ఫులరులన వచ్చిన సామగ్రింతటిని మిత్రమండలివారి కెచ్చివేయుటలు చేయుటకు వారు నిశ్చయించిరి. ఆసామగ్రిని మిత్రమండలివా రెట్లు పంచిపెట్టుకొనవలయునో తెలిపుచు వైమానిక ప్రతినిధు లర్పించిన రిపోర్టు నంగీకరించుటకు గూడ వారు తీర్మానించిరి.

ఇటలీ

ఫ్యూములోని స్థితిగతులు.

రోము, సెప్టెంబరు 30:—ఫ్యూమునుండి క్రిందిన రహదారులవచ్చిన:—అ. గానుకుతలెవా ర్తలు వెళ్ళుచుండచేయుచు నది అను నుజయోగా రుత్తరువు చేసిరి. యంగ్-స్టావియా రాజ్యము మీద వారు కత్తిరిట్టెట్లు తెలియుచున్నది.

ఇటలీపార్లమెంటు సత్తివేయుట.

రోము, సెప్టెంబరు 10:—ఫేంబరు ఎత్తివేయుట. కనంబరు 16-న తేదీని మరల ఎత్తికలు జరుగును. దీనివలన 1-వ తేదీని పార్లమెంటు మరల సమావేశమగును.

జర్మను

జర్మనులనుండగములు

బెర్లిన్, సెప్టెంబరు 30:—సాంఘికప్రజాస్వాతంత్ర్యవాదులు, జీవితశక్తికమెట్రి హౌసులో స్థితిగతులు దమిత విశ్వాసమున్నదని తీర్మానించిరి. అతివాదులు పూర్వ కభ్యుత్సాహవాదకంటె వజీరవిధులను ఎక్కువక్రొత్తులను సుసరించిరి అతడు చాలనిశ్చయముగ నూపించెను. ముఖ్యం బ్రతుకు తెరపు చూచుకొన వలయునెడల 6 కోట్లజనల రక్షించునిమిత్తము రెండువేలమంది తెలిని తక్కువవారిని బోనాటుకు ఉత్తమ మని వాదించిరి.

జర్మనీ, బాల్టిక్ రాష్ట్రములు.

కోపెన్ హేగను, సెప్టెంబరు 30:—బెర్లిన్ తంత్రీకా ర్త. వైనికుల తొలగించుట కెన్నియో ప్రయత్నము లొనరింపవచ్చునని కృత్రిము లగుకులన బాల్టిక్ రాష్ట్రమును విడువవలసినదని లూథర్ డెన్ గోల్డు గా కుత్తన వీ యుడెను.

బెర్లియము

బెర్లియము గనివనివారలు.

బ్రుసెల్సు, సెప్టెంబరు 30:—తమ కోరిక ప్రకారము కట్టుకలలో తక్కువకూలునైన నియమ కధికారు లంగీకరించనియెడల పనివారందఱుకు సమ్మోకట్టరులను నను సంగతిని నిర్ణయించుననని బెర్లియము గనివనివారల కాంగ్రెసువారు తీర్మానించిరి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా దుర్బలస్థితి.

వియన్నా, సెప్టెంబరు 29:—ప్రజలకు భోజనముల పెట్టుమిత్తము చిత్తకా ప్రదర్శక కన్ఫులరుల 10 లక్షల క్రానులకమ్మి చేయుటకు ముత్రివర్గమువారు నిశ్చయించిరి.

రైలుబండ్లు

లండను, సెప్టెంబరు 29:—రైలుబండ్లు హెచ్చుగా నడుచుచున్నది. చాలమంది స్వచ్ఛందముగ చేరుచున్నారు. కట్టుదాము రైలుకట్టలకట్టుగా దూలములను పెట్టిరి. ఇపుడు వైనికుల రైలు మార్గముయొద్ద కావలి కాచుచున్నాడు. సాగ్లెండులో కట్టుదాము 2 బండ్లును నిరోధించిరి ఒక ఘర్షణకు గాఢములు తగిలినవి. 29 వ తేదీని బ్రాక్సుహార్ట్ల కనివాండ్రనభ జరిగింది. సమ్మోకట్టుకు గూర్చి అభిప్రాయభేదము కలిగినట్లున్నది. 30 వ తేదీని మరల కూడుటకు వారి నిశ్చయించిరి.

రష్యా నిరోధము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 29:—రష్యా బోల్షివిస్టులకు సామగ్రిల నందకుండ చేయదగునని కొందరు ఉన్నతస్థ వారికి నూపించిరి. ఆమెకావా రభ్యంతరములను తెలిపిరి.

స్థానికాది వార్తలు

హంటరుప్రభువు:—మంజూ విచారణ సంఘమున కభ్యర్థితుడగు హంటరుప్రభువు అబ్బోలను నెలొకరుకు యిండియాకు వచ్చునని తెలియుచున్నది.

కీర్తిశేషులైన అమలానుశీల గారు:—కేవలము మైలాపూరు శాసనముందు నేమసామంత్రియ 5 గంటలకు స్థానికముచేయబడునని ఎ. ఎస్. రావుగారు వాంఛితులను తెలియ చేయుచున్నారు.

మంజూ రిలీఫ్ ఫండు:—కేవలము సాయం కాలము 4 గంటలకు గోకొల హోమ్ జరుగు పాఠశాలలో గుజరాతీలును మరాఠీయులు ఏకీభవించి వైనిధికి భవనమాయ చేయుచును.

సి. పి. రామస్వామయ్యగారి రాక:—మనశోభనుకమున ఇంగ్లండును రాజువారము కల్లిక సి. పి. రామస్వామయ్యగారు కేంద్రతెల్లవారి 9-30 గంటలకు సెంట్రలు ప్రేమచులో దిగెదరు. ప్రాశంబందర రాధాధికులు.

పుదుక్కోట రాజుగారు:—రాజుగారు దివానుగారును యిక్కువకు కేవలమువాడు (27-9-19) సాయం క్రితీ పుదుక్కోటకు వచ్చిరి. ఫిరంగులు కాలవడెను. పున్న తోవోగులు స్వాగతముసంగి పున్నచోరములను నడుపించి. ఆ వారమువాడు రాజుగారు పాఠశోటకు మాది అడకుచున్న ఆధరములకు పరిశీలించి.

మదరాసు యువజనపార్లమెంట్ సంఘము:—కేంద్ర సాయంకాలము 5-30 గంటలకు 'విద్యాలయ' భవనమున రావు బహదూర్ కలకుల కల్లెక్ట్ కేష్టిగారి భర్తృపతకముదిరములో సరస్వతీపూజ చేయబడును. పూజ గానవినివడు ఉపాహారములు అయ్యువెక కే. జి. బాలారావు, ఎమ్. ఏ. వి. ఎల్, గారు మనకర్తవ్యమునుగరించి యువస్వసించెదరు.

చార్లస్ వ్యము:—కరగపూతులో సిగ్గులు యిన్ స్పెక్టర్ కు గానున్న ముచ్చుండు వైపుగాను సెప్టెంబరు 30 వ తేదీని జగన్నాథముండి రైలులో కరగపూతుకువచ్చిబండిదిగిరి. అచటసార్వలయు యిన్ స్పెక్టర్ గానున్న ప్రొబి అనునతడు వైపుగారియొద్దకు వచ్చి చేక చెప్పచునెను. వైపుగాక చెప్పలేదు. ముద్దాయి వైపుగారికి కొట్టెను. తేను జరుగుచున్నది.

భగవత్కథా ప్రసంగపథ:—నొండవండు లయమూలము హోమ్ అబ్బోలను 4-6 తేదీ కేవలము మొదలుకొని మాంకుడి చివర భాగకతుగారు 25 రామా యణకథా కాలక్షేపములు గావించెదరు. కేవలము సాయం కాలము 5 గంటలకు రామా యణ ప్రభావమును గూర్చు ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు శ్రీ గామజనమును గూర్చు కాలక్షేపములు జరుగును.

విజయవరము మహాళా కృష్ణము:—చెన్నపురాంధ్రనభ వివాదకాళ కక్షమున విజయవరము వారు సాయంకాలము 5 గంటలకు పచ్చపురములో ఆరంభిల్లి వారామున రావు ముచ్చు, ఎమ్. ఏ. గారు స్వాగిర్వర్తిని గురించి తెలుగున సువస్వసించెదరు. గా. దివాన్ బహదూర్ పి. త్యాగరాజు శ్రేష్టి, బి. ఏ. గారు ఆ గానవాధిత్యము వహించెదరు. ఆంధ్రీకర్తృత్వ తరీక్షకు సంబంధించిన బహువతులు నాటి సభలో నియోజకులు.

గద్దెరంగయ్యగారును సుస్మృతాంధ్ర ధర్మ గ్రంథాలయము:—ఎల్లండి విజయవరము వారు సాయం కాలము 5 గంటలకు వరదా ముత్రిశుప్పన్ వీధి నెం 55 కల "విద్యాలయ" మందు మై గ్రంథాలయముయొక్క సాగిరంభోత్సవము జరుగును. తెల్ల ఆడు 50 పెరి దుబాబ్ ఎస్. రత్న శేఖర సెట్టిగారు గ్రంథాలయము తెరచెదరు. ఎస్. కన్నారంగయ్యగారు. బి. ఏ. వి. ఎల్, గారు ఆ గాంధీవాధిత్యము వహించెదరు. గ్రంథాలయముల ప్రణాళిక గూర్చి బి. ఎస్. ఆరండే, ఎమ్. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి, గారు జి. హరినకృష్ణయ్యరావు, ఎమ్. ఏ, గారును ఉపస్వసించెదరు.

దశ రామహాళ్యములు:—చెన్నపురాంధ్రనభ భావమున వచ్చుచున్నాలో జరుగుచున్న దశరా మహాళ్య కృతులు శుద్ధ్యమున నేను సాయంకాలము వజీరసభ్యుల యాతిభ్యులు జరుగును. బి. వెంగారెడ్డి, బి. ఏ. గారు శ్రేష్టి యును నాటకములలోని కొన్ని రంగములను ఏకముఖమున ప్రదర్శించును. ఆనంతరము కుళేలరవాటకములోని కొన్నిరంగములు ప్రదర్శించబడును. కేంద్ర శుక్రవారము సాయంకాలము శ్రీ వేంకటగిరిలాళా రి యాతిభ్యులు జరుగును. నిన్ను నిలిపి పెట్టుబడిని విడివ్రువర్తికయమునాడ చేపెజరుగును. ప్రహ్లాద నాటకములోని కొన్నిరంగములు ప్రదర్శించబడును. కేవలి మహాళ్యము విశేషించి శ్రీమతు కళువులకు ఉద్దేశించబడినది.

అంధులగు నైనికులు:—యుద్ధమున పోరుటలో క్రిడితమున వచ్చిన భారత సైనికులకు సహాయముచేయుటకొరకు సెంటు డేవర్టుకు క్యూ రి యా సి టీ బీ కో వా రు ధిల్లీ సీమానగరములందు ప్రదర్శనములకు గావించు చుండిరి. అందువలన వారు కొంతభవమును సరుహుస్వ గలిగి. వారు గత వర్షమున సర్విన కృషిలను ప్రతి అంధసైనికునకును యాజ్ఞికమును సెలకు రు 5 లు వంతున నిచ్చుటకు చాలి నాక భవము సరుహుత్వగలిగిరి. అబ్బోలను 2-వ తేదీనుండి ఆ సైనికులకు దొరతమువారిచ్చు పంచె లోపాలు మరి 5 రూపాయలు గూడ నిచ్చుటకు తగినయోగ్యాలు లిపుడు పూర్తి యైంది. వీని నేర్పరచి చాలశ్రద్ధతో పనిచేసిన వక్ర. హద్దెచ్చ, సిగ్గు, వెర్చె, దోలండునకులు కృష్ణభట్ట పాగ్రులు వారిలో హలంకు సలిగారు కార్యరస్య గా నుండిరి.

ముక్తిసెనల్ కమిషనర్ పిచ్చు:—ఎస్. కన్నారంగయ్యగారు, బి. వి కళ్యాణ సుందరం మొదలి యారు, పి. రామేశ్వ, గా. శ్యామసుంద్రి బి. వి. సచాకర య్యగు, దివాన్ బహదూర్ ఎల్. ఏ. గోవింద రాణాకయ్యగు, బి. చిట్టిబాబువామడు, బి. వి. వెంకటరామయ్యగు, కే యు. లూక్, పి. నారాయణసుంద్రి సర్. పి. ఎస్. కిరస్వామయ్యగు, సర్. వి. సి. జీకాచాన్, గా. ఎమ్. డి. జేవదాన్ గారు మొదలైన మిత్రులును శ్రీ గౌళిలాపులను ప్రాత్యా హవరచుటకు, మైక్రోప్ర వక్తి బి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారు, బి. ఏ. వి. ఎల్, గారు వచ్చెడి యెన్నికలలో రాము 29 వ సెంటు రాముపేట డివిజను మునిసిపల్ కమిషనరు పిచ్చువకు ఆధ్యక్షిగా నుండునని వ్రాయుచు న్నాడు.

చెన్నపురాంధ్రనభ:—కచ్చపు హోమ్ ప్రతి సాయంకాలము జరుగుచున్న దశరామహాళ్యకృతుల సంవత్సమున నిన్ను వైశ్యసభ్యుల యాతిభ్యులు చక్కగా జరుగెను. ఆదిత్యరెను మించి యుపాహారాధికములు సమహుస్వబెను. వివిధకర్మక్రములు కారణాంతరములచే శుక్రవారమునాటికి నిలిపి పెట్టబడినది. ఆనంతరము ప్రతాపత్రయములోనిపేరిగాని దర్బానంగము ప్రదర్శించబడినది. అయ్యుకుని సీతారామయ్య గారు చేరిగానివేషమును చేసెను ఎమ్. సత్యనారాయణ నాయుడుగారు గాయకవేషముచేసి యు సభ్యులకు కంతుబ్బు సర్పించిరి. ఉపాహారాధికములను చులపతన ప్రదర్శము వలనబాధ్యాయులు పారద్రోతరు. సానిమేశ్వ సభ్యులకల్లా సర్పాతులగావించెను. సానివేషము చేసిన బి. సాంబమూర్తి గారును మామవేషము చేసి చెకక తారముచేయుచు పాట పాడిన శ్రీరాములు నాయుడు గారును మూడ ప్రశంసనీయులే. ప్రదర్శనము మొత్తముమీద మిగుల చిత్రాక్షరకముగ నుండెను. నిన్నటి యాతిభ్యులారమును వైని వైచికోని యాత్సాహముతో కార్యక్రమును జరప్రకముగా నిర్వహించినందునకు కుదగడ్డల తిరువేంగడత్రాన్ సెట్టి అనుమానసెట్టి కన్నయ సెట్టి జి. వి. కందసామసెట్టిగారు ప్రత్యేక ప్రశంసాపాత్రులు బాధ్యులు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు ఆతిభ్య ప్రధానలకు కృతజ్ఞతాభినందము లర్పించుటతో నాటి మహాళ్యము సమాప్తమయ్యెను.

లాగు మేయరు.

లండను, సెప్టెంబరు 29:—ఎరలమెకుసంఘమువారు సర్ ఎవర్స్టుమకురుగాని లండను నగరమునకు లార్డు మేయరుగా నియోజించిరి. పార్లమెంటు సమావేశము వెంటనే జరుగవలసినది. రాము దొరతమువారి కక్షమున నుండునని తీర్మానించిరి.

వారితో సంభాషించుము

ప్రకాశమనునకు పాటుకనుచున్న చాల మందిని
మేము సందర్శించి మాట్లాడితిమి. కత్రికజు మనయందును
మాఖుమగ నుండుటకును పుణేసీతిమి. నేను చాలమంది కత్రిక
నిర్వాహకులను దర్శించితిని వారందరునన్న దక్షతతో నాద
రించిరి. వారు మనపట్ల చాలనుమాఖులై యుండిరి. వారును
నెలల క్రిందిటకంటె కత్రికలిప్తును భరతవన్న మా విషయమై
యిప్పుడెక్కువ క్రద్దను గొల్పానమాను వ్యక్తియరు చున్నవి.
నన్నదర్శించి సంగతులను తెలిసికొనుచుని కత్రికతెన్నియో
తను ప్రతినీధులను నాయుద్దకు కుంపించెను. నేను వారితో
చెప్పిన నుం గ తు లు మ ని తెప్పరు గార్తి
యను, డెయిలీన్యూసు, పోల్ మాల్ గెజట్టు, సండే ఆబ్జర్వరు
పత్రిక మున్నగువానిలో కుటికములయ్యెను. రైతురు ఏజన్సీ
డైలీరు సర్ రాక్రికు జోన్స గారును, డెయిలీ ట్రైగ్రాఫ్
పత్రికాధికతి బన్న హామ ప్రభువు గారును మితవాద రాయ
బాడుట విందు చేసిరి. భారతీయ పత్రికా నిర్వాహకులతో
సంఘము స్థాపితమయ్యెను. సామ్రాజ్యకత్రికా సంఘము
నకు బన్న హామ ప్రభువు అధ్యక్షుడు. సామ్రాజ్యసంఘముతో
భారత పత్రికా సంఘమున కుబింధు యుండునట్లు ఏర్పాటు
చేయుదురు. సంఘ ప్రభువు టేర్పాటులనుగురించి సంకయభా

తమ యనభవములను గురించి చెప్పుటకు కే. సి.
 రాయగారిష్టమదలేదు. బాండ్ల గారు చెప్పిన దానికంటె యెక్కువ
 చెప్పుటకేముందునని వారు నడిచిరి. బాండ్ల గారి నాయకులగు
 నందుకు చేతనే మిగిలినవారు రాయభారము నిర్వహించుగ నెఱ
 వలెను సంస్కరణములన్నియు విషయమై వారిట్లు చెప్పిరి.—
 మేము చెప్పినదంతయు సంస్కరణ సంఘమువారు సాకల్యముగ
 వినిరి. పెన్నానద ప్రభువు గారు చాలావసానమును చూపించిరి.
 మనముకొరివదంతయు మనకేత్యుక పోయినను సంస్కరణ
 సంఘమువారి రిపోర్టు మనకనుకూలముగ నుండును. బిల్లును
 కృత్రిమములు లేక పోలేరు. వారు ఆ కేసులను ను
 చూపుదురు. చట్టలో సవరణలును తెచ్చుదురు
 మాంటేగు గారు నిర్వహించదగినవి నుకరిమైనది కాదు. వారికి
 మన మన్ని విధముల సహాయము చేయవలయును. సిన్హా
 ప్రభువు గారు భారతీయులకు చాలనేర చేయుచున్నారు. ఊ
 న్నత బెదిరులను భారతీయుల బలంకరింపించి వారిట్లు చేకనేర
 చేయగలుగునది తుక్కుకై పరచుచున్నారు. మనకు కృత్రిక
 యుగ కొందరున్నారు. వారు అల్ప సంఖ్యాగ లైనను పనులు
 బడి యెక్కువగ నున్న. క్షయిపు ప్రభువు సంపాదించిన
 ఐండియాను మాంటేగు గారును మెప్పువర్ష ప్రభువు గారును
 నిర్లక్ష్యముగ అదరించుచున్నారుని వారు నిర్భయముగ నుడు
 వుచున్నారు. వారికి అవకాశము దొరకినప్పుడు వారు మనకు
 అవకాశము చెప్పుకొనదురు. వారి వాదము నిరాధారమైన
 దని మనము అంగులకు చూపవలయును. సంస్కరణముల
 కలవ నుభయాలకును మైత్రి ఫ్యర కనునని కనపరుపవలయును
 మన మందరయును సంస్కరణముల నిర్వహించు గానుటకు
 కలిసి పనిచేయవలయును. అన్ని పక్షములవారు కార్యాచర
 ణమును ప్రధాన లక్ష్యముగ నుంచుకొని కలిసి పోవలయును
 ఆంగ్లేయులకు మన మీద నుడు దైకములు కలవు
 కాని వారి దృష్టియంతయు వాణిజ్యవహరములలో నిమగ్నమై
 యుండెను. మనకృణవహరములను చూచుటకువారికి తీరకలేదు
 సంస్కరణముల బిల్లును కానున్నసభలో ప్రవేశపెట్టి చక్క
 జరిగినప్పుడు సభ్యులు చాలవంది యుండలేరు. కాని దానిని
 బలపరుపవలసి కచ్చినప్పుడు వారు మనన్నాధిగ బలపరచు
 బిల్లు స్వరూపము నిర్ధారణ కానందీర సమయమునందు నిర్ద
 న్నము, యెట్లునున్నదనవారు దానిని నిరాకరించుటకు తీరా
 నములను ప్రతిపాదించ వచ్చునని వారి ప్రయత్నముల వలన
 మనము భయపడవలసికల్గలేదు. హిందూదేశ విషయములను
 నాగ్లమెంటువారికి తెలుపుటకు ప్రత్యేక సంఘము సహాయ
 భూతముగ నుండును. అందుచే నింగ్లండులో భరతిచేయును
 వి మితముగను యుక్తముగను ఆంగ్లోనము జరుపుటవలయు
 ఇంగ్లండులోని రాజ్యాంగకక్షలతోచేరి మనవారిలో కొందరు
 చాల పారబ్రాటు చేయుచున్నారు. ఆంగ్లవానికింతకును ఇ
 యాలో ప్ర స క్తి యుం ద వల యును గా
 ఒక కక్షలు వారికి మాత్రమే యుం ద కూడదు
 తోరపక్షములలో ప్రజాస్వామ్య ప్రవాదులు ప్రస్తుతము మనకు
 పట్టుకొమ్మకలె నున్నారు. వారిసాధభూతి తిరిగి పోవుటకు
 మనమేమియు చేయరాదను.

భారతీయ వర్తక సంఘము బొంబాయి:- ఈ సంఘమువారి వార్షిక పత్రము॥ మునీలాలు మెహతాగారి ఆధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. వ్యాపారపరిశ్రమపై క్రింది వివరముగా నున్నది. జాగ్రూకతతో పనిచేయనివో చాలవస్త్రము కలుగును దీనిని గూర్చి ప్రజలు నీతి గలిగి క్రవర్తింపవలెనుగాని కానన ముతన రయలేను. పారిశ్రామికసంఘమువారి నూచల నిపుడైన దొర తనమువారు రజనరిందిన లాభము కలదు. రాష్ట్రములందు వ్యాపార పరిశ్రమ కాఖిలము భారతీయ మంత్రితము ననుచు వలెను. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము నిత్యుపలెను. చర్యముల ఎరుమతిపై 100-కి 15 వంతు న పన్ను చేయబడింది. అధినేతనములకు తువువో 100-కి 10 వంతున పే పన్ను చేయబడునని దొరతనమువారు తెలిపిరి. అధినేతనములకు జేతనమువారు గూడ మనజేతములకు స్వల్పముగనైక సౌకర్యముల కల్పించుటలేదు. దక్షిణాఫ్రికా గూర్చి జేతనములవారు కేలము ప్రాతినిధ్యము చేయవలెనున్నారు. అట్టివో వారి కేల సౌకర్యముల కలిగి పవలెను. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లేని కారణమున నిట్టిహాని కలుగుచున్నది. ప్రతికూలజేతములకు దొరతనము వారి సౌకర్యముల కలిగింపవలెనుటకు వీలులేదు వారికట్టిసత్తికి కలుగజేయబడిన వాగ్విముఖులు కేయజాలకుండుట తటస్థించును. మారకము లేటు దివిదనమును మారదుండుట కలది గూడ చాల వస్త్రము కలుగుచున్నదని మెహతాగారు నుడిపిరి. పిమ్మట జనంగీరు పెట్టిటుగాను గూడ పోచ్యటించి. పెట్టిటు గారధ్యక్షులుగను పోరావార్దెగారు పోపుక్షులుగను నియోజింపబడిరి.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England British Railway Struggle. Government Preparedness. More Men Resuming.

LONDON, September 30.
General satisfaction is expressed at the manner in which the public has stood the first day of the real strike, but nobody blinks the fact that the Union leaders have not yet played their last card. On the other hand the manner in which the Government is meeting each fresh emergency has given an undoubted feeling of confidence. The chief cause of uneasiness now lies in the industrial districts. One hundred and twenty thousand mines are idle in South Wales alone. But hitherto there have been no serious disturbances. Reports are continually arriving of more railwaymen returning to work, thus expediting the resumption of the services which have hitherto been mostly run by volunteers. The Companies' reports show that the Great Western on Monday ran 200 trains and the Great Eastern, 150. Thirty thousand volunteers registered at one recruiting station in the centre of London alone for railway service, while it is stated that enough skilled volunteers are available to run every bus in London.

The Union's Financial Position.

The papers, analysing the financial position of the National Railway Union, think that funds are sufficient to carry on for a month, but that would involve complete insolvency and destroy the sick funds and pensions.

Warning to Newspapers.

In an interview last night Mr. Thomas warned the newspapers that unless the newspapers change their attitude towards the railway strike, the composers would strike.

Acts of Sabotage.

LONDON, September 30.
It is officially stated that railway services are improving. Schedules prepared by the Companies yesterday were exceeded. Some minor acts of sabotage were reported yesterday. In one case during the night the red danger lights of certain signals were altered to green, but there was fortunately no loss of life. Necessary steps have been taken to prevent a repetition of such acts.

Satisfactory Food Distribution.

The distribution of food continues satisfactorily, thanks largely to the admirable spirit and the efficient work of volunteers. Offers of volunteer service have been overwhelming. They are being collated as rapidly as possible and calls for service will be issued increasingly from to-day. Railway horses and livestock abandoned by the strikers are being cared for. The London and Brighton Company deny that seventy five per cent. of their drivers and firemen have resumed work.

Effect on Italy and France.

The strike is greatly affecting Italy and France owing to the smallness of the quantities of coal received from Belgium, America and Germany.

Protection of Returning Men.

The Ministry of Labour states that in view of the doubt expressed regarding the position of railwaymen remaining at work or resuming work, the Government desire to make it clear that they undertake not only to afford such men every protection during the present crisis, but also to safeguard their interests as railwaymen against any measures of prejudice to which they might afterwards be exposed owing to such action.

The Engineers' Decision.

The Executive of the Amalgamated Society of Engineers has decided that members shall remain at work, but not do work previously performed by the Railwaymen now on strike.

Sympathy Strike Offers.

Mr. Thomas, in a speech in London, said that he would not continue to refuse offers from other Trade Unions to strike in sympathy. It is uncertain at present what will be the effect of this statement.

Improved Railway Services.

LONDON, September 30.
The situation continues to improve. Suburban railway services are quite good while the services to the great provincial centres are improving hourly. Practically all the trains are being run during the day, owing to signal difficulties during night. The London tubes are beginning to reopen. The strikers are reported to be resuming in various centres, but apparently the number up to present is small.

5.30 P. M.

It is officially announced that an extended railway service is operating to-day. Foodstuffs are substantial and distribution continues to be satisfactory. Strict economy of all foodstuffs will be necessary, particularly milk, in order that children may not suffer, also most rigorous economy of petrol and coal in the interest of the whole community.

Vehicle Worker's Decisions.

5.45 P. M.

The Executive of the National Union of Vehicle Workers has instructed members not to touch any Railway work including food supplies.

Face Meeting Abandoned.

At the request of Government the last three days of the Newmarket meeting have been abandoned. This involves the Jockey Club Stakes.

Increased Price of Meat.

LONDON, September 30.

Owing to the increasing cost of production the food ministry has raised all prices of meat by two pence and a farthing a pound.

British Railway Strike.

LONDON, September 30.

The transport workers' federation, with which Busmen and Tramwaymen are associated, has delayed action until to-morrow.

Defence of Trade Union Principle. At Any Cost.

In consequence of an attack on several trains, along the Firth of Forth coast, an armed guard is accompanying each train. Seven railwaymen have issued an ultimatum, that they will withdraw pumpmen unless the military guarding the tunnel are withdrawn. The railwaymen and transport worker executives conferred to-day, after which the latter issued a statement that, none of its efforts can definitely restrain the members from supporting the railwaymen. The executive of the federation considers this warranted and declares that it will stop at nothing to defend the trade union principles. The executive foreshadows important decisions, by the representatives of the organised labour in the conference to-morrow.

General Out-look Critical.

LONDON, October 1 2.25 A. M.

A meeting of the Executive of the licensed vehicle-workers last night decided to postpone the action as regards buses, trams and taxicabs, until the meeting at Caxton Hall to-day of the organised executive of transport workers, besides unions constituting transport workers. The meeting will be attended by shipbuilders, boiler makers, engineers, railway clerks, postal federation and general workers union. The General outlook is regarded as critical. As it is believed that the purpose of transport workers is to force the railway settlement by threat of sympathetic general strike, twenty-thousand miners have been thrown idle in Lothians and Lanarkshire by the railway strike.

Trade Union Movement.

Its Economic Status Involved in the Present Crisis.

LONDON, October 1, 4.33 A. M.

To-day's meeting at Caxton Hall will be momentous, for the statement issued by the Executive of the transport workers announcing the meeting, declares that the economic status of the entire trade union movement is involved in the present crisis, into which the union of Railwaymen has been thrust. Moreover the statement, which Mr. Thomas issued at the Railwaymen headquarters last night, declares that, offers of assistance for railwaymen received show that "the challenge to the whole trade union movement, made by the Government and enthusiastically endorsed by the press, is accepted." Mr. Thomas however declares that, despite this he is limiting the issue to railwaymen's case regarding which he has not closed the door to negotiation.

London Tea Sales.

LONDON, September 30.

Three million pounds of Indian tea were auctioned yesterday. Prices were easier and demands less keen.

Value of Rupee.

Effect of U. S. Competition.

LONDON, September 30.

It is pointed out that one result of the rise in American exchange will be to render the United States a less keen competitor for South African gold. At the present rate of exchange, the margin of profit on gold shipped to the United States is only about fifteen per cent, compared with nearly sixteen per cent. on the gold shipped to India. Consequently, recovery in the value of sterling in New York will tend to make rupees cheaper, or, at any rate, check the rising tendency of the rupee.

The I. C. S. Examinations.

LONDON, September 30.

The Civil Service Commission announces that qualifying examinations under the reconstruction scheme for the Indian Civil Service and Eastern Cadetships, etc., announced to begin on the 2nd October will not be postponed, but candidates prevented from attending by the strike will be enabled to qualify later.

Germany

German Terrorists.

Extremists' Villainy.

Social Democrats' Denunciation.

LONDON, September 30.

BERLIN:—A Conference of the Social Democratic party passed a unanimous vote of confidence in Herr Noske, Minister of Defence, who vigorously denounced the extremists, who had outdone a thousandfold the worst sins of the old rulers, in the shape of terrorism, villainy and violence. He said:—If we are to survive, we must rather sacrifice a couple of thousand mad fools than a nation of sixty millions.

Germany's War Material.

Unauthorized Disposal.

LONDON, September 29.

PARIS:—The Council has accepted the resolution presented by Marshal Foch, outlining the measures to prevent Germans disposing without authorisation, of the air material. The Council has decided to insist on the amounts already realised by such unauthorized disposal being handed over. The Council has also accepted the report of the military representatives regarding the distribution of material among the Allies.

Germany and the Baltic.

Recall of Von der Goltz.

LONDON, September 30.

COPENHAGEN:—A telegram from Berlin states that Von der Goltz has been finally recalled from the Baltic provinces, after unsuccessfully endeavouring to persuade the troops to withdraw.

Disarmament of Germany.

Postponement Urged.

LONDON, September 30.

PARIS:—The Chamber, by 262 votes to 168, passed the vote of confidence in the Government, arising out of a motion favouring the immediate opening up of the interallied negotiations, with the object of assuring the disarmament of Germany. The Government acquiesced in the terms of the motion, but urged the postponement until ratification of the Peace Treaty.

Dominions

The Prince's Tour.

On the Return Journey.

(B. C.), September 30.

The Prince of Wales arrived here yesterday from Vancouver and opened the provincial Exhibition, planted trees and presented war decorations. He was given a wonderful welcome by a dense crowd, in which the Japanese residents took part. The Prince subsequently began the return journey through Canada, "Via" the Southern Canadian Pacific Railway. Crowds waited for hours on the stations to cheer the Prince.

Belgium

Belgian Miners.

Referendum on General Strike.

LONDON, September 30.

BRUSSELS:—The Congress of Belgian miners voted in favour of taking a referendum on the question of a general strike in November, in the event of non-compliance of the demand for a minimum wage.

Austria

Starving Austria.

Means of Procuring Money for Food.

LONDON, September 29.

VIENNA:—The Council of Ministers has decided to sell the wonderful art treasures valued at one million crowns, in order to obtain money to the feed people.

Austrian Peace Treaty.

Yugo-Slavs to Sign.

LONDON, September 30.

PARIS.—It is announced that the Yugo-Slavs will sign the Austrian peace treaty.

Holland

Future of Luxemburg.

Result of Plebiscite.

LONDON, September 30.

LUXEMBURG:—The plebiscite resulted in 10,345 votes in favour of the continuance in power of the Grand Duchess Charlotte, against 9,214 in favour of a Republic; 6,378 voted for economic union with France and 2,117 for economic union with Belgium.

Norway

Norway and the League.

LONDON, September 30.

CHRISTIANIA:—The Committee appointed to consider Norway's entry into the League of Nations has reported unanimously in favour of doing so.

Italy

Situation in Fiume.

D'Annunzio's Activity.

LONDON, September 30.

ROME:—A telegram from Fiume says D'Annunzio has ordered interruption of telegraphic communication with Agram. It is stated that he is warring against Yugo-Slavia.

General

WASHINGTON.—Mr. Brand Whitlock has been appointed ambassador to Belgium.

LONDON, September 30.

WASHINGTON:—The American business men are facing the loss of ten million dollars daily, in consequence of the cancellation of sailing to British ports.

(ASSOCIATED PRESS.)

Steamer Movements.

BOMBAY, September 1.

The S.S. "Castalia" sailed from Liverpool for Bombay on the 26th.

BOMBAY, September 30.

The mail steamer "Plasey," with the outward mails of the 11th September, and 60 passengers arrived in Bombay at 7 this morning.

The B. I. S. N. Company's "Neuralia," with troops and civilian passengers, arrived this morning. Among the latter were the Maharaja of Jodhpur, the Chief of Ichikaranji, the Hon'ble Mr. E. N. Banerjee, Mr. K. C. Roy, and Mr. C. P. Ramaswami Iyer.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Bombay

Moderates and the Reforms. Some Impressions from England.

BOMBAY, October 1.

Among the passengers who arrived in Bombay to-day by the S. S. "Neutana" were the Hon'ble Mr. Surendra Nath Banerjee, President and Mr. K. C. Roy, members of the Moderate Deputation, and Mr. C. P. Ramaswami Iyer of the Home Rule League Deputation, which had proceeded to England in connection with the reforms. An "Associated Press" representative asked Mr. Banerjee what his impressions were about the work of the Moderate Party and prospects of the Reform Bill now before Parliament. Mr. Banerjee said in reply, speaking for the Moderate party, he had no hesitation in saying that they, including every member of the party, did their best in helping forward the objects of the deputation according to their lights and their opportunities. They had a very busy time of it, and speaking for himself, he might say he never worked harder, as he had, in addition to the work of the Committee, to serve on another committee to which he had been appointed by the Secretary of State, to study institutions of local self-government, with a view to their applicability to Indian conditions and he had to submit a separate report of his own for the consideration of the Government. In reply to a question about the strength of the Moderate deputation, Mr. Banerjee said that they were the strongest of Indian deputations in point of numbers, and included some of the most prominent men in the public life of India. They were 14 in all, and 8 of them were examined by the Joint Committee, the largest number among any of the deputations examined. On being asked how they proceeded to work, he said that they prepared a memorandum on the Bill for the Joint Committee. It was a full and comprehensive document which was printed, circulated among the members of the Joint Committee, and sent to newspapers. It was on the basis of this memorandum that the members of the Moderate Deputation gave their evidence before the Joint Committee.

Asked whether this was the only work done by the Moderate Deputation, Mr. Banerjee replied in the negative. They addressed several meetings, the first of which was held at the National Liberal Club on the 24th June. It was a meeting of London Liberals, and Mr. Montagu was announced as the chief speaker, but he was detained in Paris on account of the Peace Conference. Mr. Charles Roberts spoke in his stead. Mr. Banerjee, Mr. Semarak, and Mr. Banerjee spoke at the meeting, and a member of the Liberal Party following them, said that it was the type of men whom they had in India, he was of opinion India was well qualified for responsible Government. There were also several other meetings addressed by Mr. Banerjee and his friends. Mr. Banerjee delivered an address at a crowded meeting at Essex Hall upon "India, Past and Present," under the presidency of Lord Selkirk, in which the burden of his speech was that the principles of self-government were quite known to ancient India. Mr. Banerjee also presided at a meeting of the Muslim community in London attended by leading Mahomedans in London, in which he protested against Turkey being deprived of Constantinople and home lands.

In answer to another question Mr. Banerjee said that the most important work they had to do, was to interview public men and secure the sympathy of the press. He saw many of the leading journalists, and he received nothing but kindness and sympathy from them. The great English journals to-day took a far greater interest in India than they did 4 months ago. Some of the most representative of him for interviews which were published in the "Manchester Guardian," in the Daily News, "Pall Mall Gazette," "Sunday Observer," etc. Sir Roderick Jones, Director of "Reuters Agency," and Lord Burcham proprietor of the "Daily Telegraph," entertained the Moderate journalists to a lunch. A press organization had been formed of Indian journalists, which was to be affiliated to the Empire Press Union, of which Lord Burcham was the president. The "Daily Telegraph," which was doubtful at one time about the Reform Scheme, was now quite friendly, and said that the message of the 20th August must be scrupulously maintained. India might get more but nothing less. The Moderate deputation also interested itself in the Punjab and South African questions. They had several informal conferences with Mr. Montagu, and they urged the grant of a general amnesty and the appointment of an independent commission to enquire into the Punjab disturbances, and those in other parts of India. Lastly, the Moderate party organised a united deputation on the South African question, to which Mr. Montagu gave a sympathetic reply. The deputation, which was headed by Mr. Banerjee, was said Mr. Montagu, the largest and most influential deputation of Indians received by him in London. In conclusion, Mr. Banerjee said that the Indian situation in England to-day was far more encouraging and satisfactory than it had been within his recollection. The Moderate party claim that they had a considerable hand in the matter. As a party they always received attention and sympathetic hearing and there was every disposition on the part of the British public to introduce the reforms which would conciliate the sober and moderate section of Indian opinion. He took a hopeful view of the prospects of the Reform Bill, and spoke in high terms of Mr. Montagu, of the Joint Committee and of the courtesy and fairness of Lord Selborne, Chairman.

Mr. K. C. Roy [Moderate deputation] was unwilling to give his impressions, and said he had little to add to what Mr. Banerjee, as president of the deputation, had said. Their success was greatly due to his leadership and judgment, for which they were all grateful. Touching the Reform Bill, Mr. Roy said.—The Joint Committee has given us a full and complete hearing and Lord Selborne has some times exhibited Job's patience. Without trying to anticipate their verdict, I may say that their report may be favourable to us though we shall never get all we want.

But there will be opposition and counter-opposition and amendments when the report comes before both Houses. Mr. Montagu's task will by no means be pleasant, and he will need all the support he can get from us. Lord Selborne has proved himself a great national asset, and has showed how Indians in responsible positions could do great work for their country. I must warn you that there is a small influential and reactionary party but at present unimportant, against us. They freely assert that Lord Clive won India and Mr. Montagu and Lord Selborne are trifling with it. They will not hesitate to strike when a favourable opportunity offers. It ought to be our duty to show the British public that their slander is baseless and the reforms can only solidify the Indo-British connection. We must, therefore, address ourselves to the task of making the reforms a great success and for this all parties must combine and come to an understanding on a workable basis. The average Briton has the very best intentions towards us, but he is so preoccupied with his own domestic wide world problems that he has no time for us. At all readings of the Indian Reform Bill the attendance in the House of Commons was very poor, but when it came to the question of support, the House voted wholeheartedly. In the final reading of the Bill, stalwarts like Lord Sydenham and Col. Yates may yet move for the rejection of the measure, but the prospect does not frighten me. The proposed select committee of both Houses will be extremely useful in keeping the Houses in touch with Indian affairs and hence a propaganda on sound and modest lines in England will be required. Some of us are making a great mistake in identifying ourselves with party politics. India should rightly belong to the British nation, and not to any party. At present India's strongest friend is the Tory democracy, and we should do nothing to alienate their sympathies.

Mr. C. P. Ramaswami Iyer (Home Rule League Deputation) said:—In addition to giving evidence before the Joint Committee I had the privilege of meeting many prominent statesmen and journalists belonging to various parties and schools of thought and endeavored to interest them in the problems awaiting solution in India. The members of all the deputations arrived in England at a time when the international and domestic preoccupations of the people were at their highest and the difficulty of arresting their attention was indeed very great. Nevertheless the Indian delegates, one and all, worked very hard and preached their respective propaganda in private and public meetings. None was more indefatigable than Mr. Surendra Nath Banerjee in the many-sided endeavour to influence the English public, and it must be stated that though all the deputations did their best, the work of the Moderates was the best organised in the matter of reforms.

When batches of Indian delegates started on their voyage a few months ago the air was thick with rumours and prophecies and many unfriendly Indian papers and many also of the sympathisers prognosticated that English people would be confused by the multitude of counsel tendered by apparently irreconcilable schools. Happily the evidence given before the Joint Committee demonstrated that there was in main fundamental agreement amongst all politicians barring few exceptions characterized by straightforward petulance and merely destructive attitude. The advocates of the non-Brahman cause and the Welby group would have gained considerably by refraining from personalities and invective and it was obvious that they put themselves out of court by such tactics though in some amongst them there was sobriety of reasoning which is often absent in controversies carried on in India. This has proved that the aim of all Indian reformers are substantially the same but in my opinion concordances was due largely to the Government of India's recent despatches which awakened many to the reality of the situation and to the inability of idealist theorising. We ought never to forget the services of those Englishmen like Lord Southborough, Sir Stanley Reid and Sir Michael Sadler who bravely espoused the Indian cause with statesmanlike perception of the essential needs of India and advocated their views before the Parliamentary Committee. The Joint Committee has practically concluded its labours and I understand that it will begin its discussion of the scheme said before it after examining a few more witnesses early in October. It would be a rash thing to predict the result of its labours which were conducted with patient and anxious sympathy. But I think I shall not be guilty of exaggeration when I forecast the probability of some advance over the draft Bill and rejection of many of the newer theories of the Government of India including a separate purse and retention of subjects like secondary and higher education among reserved subjects.

As a result of my visits I am deeply impressed by two characteristics of western life—the wonderful organization and its economic efficiency. In our politics and social work we need this organization and recognition of the importance of well-conducted, continuous and constructive propaganda backed by adequate resources and characterised by definiteness and perseverance. The marvellous effect on national life produced by industrial progress and economic self-reliance is another revelation which in times ahead of us ought not to be lost sight of. Above all it is necessary for us to realise in these days of rapid reconstruction that India cannot ally herself to one political or economic party or group but must enlist the support and active co-operation of all just loving Britons.

The Bombay Nuisance Case. Judges' Decision.

BOMBAY, September 30.

Judgment was delivered this afternoon by Mr. Justice Shah and Mr. Justice Hayward in the application preferred by Sir Cowasjee Jehangir against the order passed by the Chief Presidency Magistrate on the application of Major Porter. Their Lordships delivered separate but concurring judgments discharging the rule. Mr. Justice Hayward observed that Sir Cowasjee might possibly have been better advised and more successfully had he not made his Males conduct the prosecution and he had preferred regular proceedings for binding over the respondent Major Porter. He, however, did not prefer that course. The facts found in His Lordship's opinion were fully within the very wide scope of the section and order passed and was within the jurisdiction of the Chief Presidency Magistrate under Section 144 of the C. P. C. His order, therefore, in His Lordship's opinion stayed and rule was discharged.

Mr. Justice Shah in the course of his judgment said that the matter was of a civil nature and the Magistrate's order was a temporary order which would expire on the 20th of next month, and during that time Major Porter if so advised would have an opportunity to file a suit for the nuisance complained of and to obtain any relief pending the suit. His Lordship at the end of his judgment remarked having regard to the position of the parties it was not improper to express the hope that both parties might act hereafter in a spirit of forbearance and that further action in connection with that nuisance might not be necessary. Mr. Justice Hayward expressed his approval of these remarks.

The Punjab

LAHORE, October 1.

The "Tribune" writes:—There is a rumour to the effect that Justice Chevis and Justice Raoof of the Punjab High Court have been appointed to revise the judgment of the summary trials. We hope the rumour is unfounded because what the people expect in this case is that the Government will appoint Judges unconnected with the Punjab.

We are informed, writes the "Tribune," by a correspondent that the local Government has dropped the case against nine out of the 12 accused in what is called Lyallpur case and has decided to prosecute the remaining three who are all pleaders. Mr. S. S. Harris has been appointed as Special Magistrate to try the case. The hearing commences on the 6th October.

Calcutta

Storm in East Bengal.

CALCUTTA, October 1.

Communication with the interior of the districts in Eastern Bengal, which had been disturbed by the recent storm, is now being restored, and news of devastation and havoc is pouring in from all sides. From these reports it seems that loss of human life is not small. In almost all the rivers and canals dead bodies of animals and men are seen floating. It is impossible to make even a rough estimate of the loss of property. The District authorities are now devising means to help the sufferers while all the Magistrates, and police officers and men are busy in rescue work and doing out immediate relief. Student volunteers are very helpful and assisting the authorities at great personal risk and sacrifice. The distressed people have not only to be fed and clothed, but will have to be supplied with building materials, as the majority of the poor in the interior have been rendered homeless. District officials, with the help of leading non-officials of the locality, are forming committees to raise money and will begin relief work at once, but, the greatest difficulty lay in making proper sanitary arrangements. In the interior villages, the sources of supply of drinking water have been polluted. The process of decomposition has already set in, owing to the pollution of river water by the dead bodies of men and animals and wreckage of huts and trees. The District Magistrate of Dacca has formed a relief committee, with a donation of Rs. 5,000, and has started relief work in the Manikganj and Munsiganj sub-divisions, which are most seriously affected.

Indian News.

About and Around.

It is understood that Lord Hunter, Chairman of the Committee of Enquiry into the Punjab disturbances, will arrive in India about the end of October.

Lieutenant R. J. Winstanley, I. A. R. O., died of disease. (Reported in casualty list No. 816.)

The B. I. S. N. Company's "Kard" passed Suez on the 27th ultimo and is expected in Bombay on the 6th instant.

Representatives of Local Governments and Administrations who are now in Simla are conferring with the Government of India on the question of provincial settlements.

The Government of India have telegraphed to the Secretary of State with a view to facilitating the grant of passages to commercial men returning to India.

The death took place yesterday afternoon of Pandit Sevanath Sastri, at the age of 72, at his Calcutta residence. He was the founder of the Sadharan Brahmo Samaj and a number of associations and colleges. He was a Brammo missionary for over thirty years and a great social reformer.

His Highness the Rajah of Pudukottah, accompanied by his Dewan, V. R. Dorai Rajah, B. A., and Mr. Baillie of the South Indian Railway Company, arrived at Pudukottah on Saturday evening under the usual salute. His Highness on arrival was received by the important officials at his palace and was offered garlands. He visited the "Old Palace" on Sunday morning and inspected the palace jewellery there.

In the Quadrangular Central Provinces cricket match played at Kamptee, commencing from the 21st ultimo and finishing on Tuesday, the Hindus scored a victory against the Presidency. The Parsees scored a victory against the Mahomedans, and finally the tournament between the Hindus and Parsees ended in a draw on Tuesday. The veteran cricketer Rajalingam was presented with a purse of Rs. 1,000 for having created a liking for such games in those provinces.

జూ బు లు

I

ప్రాచీనదృశ్యసంగ్రహము

అయ్యో, పాపములతో మోసములతో ప్రాచీనదృశ్య సంగ్రహము లేకపోవుట కడు సంతాపకరము. ఈ సదు ప కొంతమంది విద్యార్థులు ఇట్టి సంగ్రహములను ప్రయత్నములు చేసిరి కాని యవి కొనసాగలేదు. ఎటు లయినను ఈ సంగ్రహము చేర్చుటకు విధియనియు అట్లు చేయకపోవుట మన అసమర్థత వెల్లడియ్యు ననియు మనవి చేయుచున్నాము. ఈ సంగ్రహము ఏదో ఒకమాదిగా జరిపి ఇకముందు జరగజోవు వానికి తోలి నమానేకము కూడినప్పుడు అన్ని నిబంధనలు పేర్కొనబడుచున్నవి. కావున దానిలో నున్న ప్రాచీనదృశ్య సంగ్రహము ప్రస్తుతము నెలవులకు నచ్చినవారు కలిసి ఒక చిన్న సంగ్రహముగా ఏర్పడి ప్రతికాముఖముగ నోటిను ప్రాచీనదృశ్య సంగ్రహము అందజేసి కార్యము సాధ్యము చేయవలయునని కోరు చున్నాము.

ఒక ప్రాచీనదృశ్య.

II

శిక్షితరణములు ఆంధ్రులలో?

అయ్యో, కొన్ని దినములక్రిందట శిక్షితరణము ఆంధ్రులలో ఉత్కలించునా? అను సమస్య కొంతవరకు ఆంధ్రవానియందు చర్చించబడినది. విశాఖపట్టణ మండలమునందు శిక్షితరణములు ఆంధ్రులలో గలవని మెంటువారు తీర్మానించినట్లును గత సువర్ణరథము జరిగిన విశాఖపట్టణమునందునభయము అందుల కంగీకరించినట్లును 1918 సంవత్సరం మేనెల 10, 21 తేదీ లలో వెలువడిన ఆంధ్రపత్రికయందు జూచితిమి. ఇంక చర్చ జరిగిన ఆంధ్రపత్రికలు లేవనను ఈ విషయమై తమ యభి ప్రాయము మంతవరకు వెలుపుట లేదు. రావుబాబుగారు కందు కూరి చీరకలింగంపురుగుగారు తమ ఆంధ్రపత్రిక చరిత్రయందు ఫక్కి వెంకట సరస్వత్యగారు ఆంధ్రులని నిరూపించినారు. పిల్లల ప్రాయములకులని నిట్టియాధారములనేకములున్నవని తలచుచున్నాను. ఇందు విషయమై ఆంధ్రులచక్రమును తరిలిన మాజీన మహానీయు లెవరైన నీనినిజమును ఆంధ్రలోకమునకు తెల్లది చేయుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

సాంపేట. దేవులపల్లి వేంకటరావు.

III

ఆంధ్ర శ్రీమతియులు.

అయ్యో, శ్రీమతీ కలహరి పీఠధరరావుగారి సదుమ, ఆంధ్రపత్రికయందు ప్రకటించిన ఆంధ్ర శ్రీమతి విషయక వ్యాసరాజును చదివి యభ్యుత్తమైన వెళ్ళు సంగతులను గ్రహించుభాగ్యము గలవారమైతిమి ఇందు ప్రజలు గ్రహించవలసిన సారాంశము జాతికరిజానుచక్రము పీఠ తేల్చిరి గదా! కాని యందు జాతికరిజానుమనకు అవధియై ద్వియా శ్రీమతీ పీఠధరరావుగారు నిర్ణయించి యుండలేదు. ఒక అభ్యుత్తమైన విషయమును ప్రవేశపెట్టి నప్పుడు దాని స్వరూపమును పూర్తిగ వివరించుట యుక్తము. కనుక శాలవ జాతి మూడవ జాతిగనో రెండవ జాతిగనో అనగా వైఖ్యము గనో శ్రీమతియులుగనో పరిణమించి అక్కడకు నిలచిపోవునో లేక ఒకటవ జాతిగ అనగా బ్రాహ్మణ జాతిగ పరిణమించునో యా జాతికరిజాను రహస్యమును శ్రీమతీ పీఠధరరావుగారు సిద్ధాంతీకరించవలసియున్నాడు. పరిణామ మెప్పుడును కొంతవరకు వచ్చి నిలచిపోవుట యసంభవము గదా! కావున శ్రీ యత పీఠధరరావుగారు అభ్యుత్తమముగా కనిపెట్టిన యమా ల్యమైన జాతి కరిజానుమయొక్క తరమావధిని నిర్ణయించుట ప్రథమ కర్తవ్యమై యున్నది.

జాతి పరిణామ పరమావధి నుజ్ఞానపు

శ్రీ రాజా నల్లపరాజు మీరా అయ్యత

కుని రామరాజుగారు.

IV

గోదావరీలంకల రయితలసభ

అయ్యో, గోదావరీజిల్లాలోని లంకలను పీర్లు కాలపు మరతుమీద అనురక్తమునకప్పుట కట్టి యేర్పాటులు చేయుట యంతిరమో స్వయముగా జిల్లా యుద్వోగియులను, అనుద్వో గియులను, రయితలను కలుసుకొని తెలిసి కొనుటకు గవర్న మెంటువారి యుత్తర్య చొప్పున రివిన్యూజోర్డు మెంబరు వా

నరయి మే. లానుకుకొరగాను 14 ఆక్టోబరు తేదీని గోదావరీజిల్లాకు వచ్చుచున్నాడు. ఆమెంబరుగారు 28 తేదీ వరకు నీజిల్లాలో నుండురు. 14 తేదీ మధ్యాహ్నమున రాజ మండ్రీ లంకలను పరీక్షించురు. 16 తేదీని రాజోలు సమీప పు లంకలను చూతురు. 17 తేదీని గవ్వవరమున, 18 తేదీని రాజగ్రామమున, 19 తేదీని ఆలమురున మకానుచేయుదురు. 20, 21 తేదీలను కోటిపల్లి లంకలను పరీక్షించురు. 22 తేదీ మధ్యాహ్నము కాకినాడ చేరుదురు. 28 తేదీ జిల్లాసంఘము వారు పంపెను రయితల డిప్యూటీమేజర్ కు కలుసుకొందురు. జోర్డు మెంబరుగారు సంచారముచేయు ప్రత్యేక సలహా సమీప పు లంకల రయితలను వారిని దర్శించి మనవిచేయు తగ్గ విషయములకు తనాశ్చర్యములను సారకాశము గల్గించురు. జిల్లా సంఘమువారు పంపదలచిన డిప్యూటీమేజర్ మెంబరు చెప్ప బోవు విషయములను సంగ్రహముగ మిమెరాండము వ్రాసి యిచ్చుటకు కలెక్టరుగారు సంఘమువారిని కోరిరి. ఇకారా మరతుల తనివీళ్లలో స్వల్పముగ ప్రాయభేదములు కనబడు నుండుటవలనను, పూర్వపు నెటియులోవలె లంకలను ఆచరకముగా తలసిని కొందరు, ఇప్పుటివలె నేలంపాటవద్దతియే మంచి దని కొందరు, ఇకారా కాలనిర్ణయమును గురించి 5, 10, 15, 20 రోజులు గవ్వపు కావలెనని కొందరు, లంకలకు కిక్కునేర్ప రతి వైర నేలంపాట కూడ యుండరాదని కొందరు తలపోయు చుండుటవలనను, కలెక్టరుగారు కోరిన మిమెరాండమును జిల్లా సంఘ కార్యదర్శులు తమ, పూచీమీద తయారు చేసి యిచ్చినయెడల నే కాశీప్రాయము సాధ్యము కానేరదు దీనివలన లంకల గ్రామముల రయితల సమావేశము ముఖ్యముగ జోతి, కట్టిపల్లి, నోన్నాడ, కూర్లవోటిపల్లి మొదలగు గ్రామముల లంక రయితలు ఆక్టోబరు 8 తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రామచంద్రపురము తాలూకా ఆలమురు గ్రామమున గోదావరీ లంకల రయితలు సమావేశమగుటకు నిశ్చయించబడినది. ఈ సమావేశమునకు రాజమండ్రీ, రాజోలు, అమలాపురము, రామచంద్రపురము కాకినాడ తాలూకా లరయితలు ఆహ్వానింపబడిరి. లంకల రయితల పక్షమున డి. టి. తో పాటుపడుచున్న నుంకచిల్లి నుబ్బారావుగారు సభానిర్వాహక భారమును వహించ నంగీకరించిరి. లంకల గ్రామముల వైపు లందరును ఆక్టోబరు 8 తేదీ కాటికి ఆలమురు తప్పక వచ్చి చేసి తమవిధిగా ప్రాయములను తీర్చుకొనియి యెడల వాని ననుసరించి మేము మిమెరాండము నిర్ణయనే కలెక్టరుగారికి నమర్చింపగల్గుచుము. రివిన్యూజోర్డు మెంబరుగారి యెడకు కాకినాడలో హాజరుకావలసిన డిప్యూటీమేజర్ సభ్యుల యెన్ని కము ఆలమురు సభలోజరకు బడును.

కాకినాడ దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు, 30-9-19 సంయుక్త కార్యదర్శి.

V

ఇది యెట్టివ్యాయము.

అయ్యో, ఈమధ్య జిల్లాజడ్జిగారు అమలాపురములో నున్న మానయు కోర్టులను పరీక్షించుటకై కాజోలు దయ చేసినారు. 28-9-19 తేదీని అమలాపురమునందలి వ్యాయ వారులందరును ప్రత్యేకముగా దర్శించుటకు నెలవడి పోయినట్లుచిటినీ శ్రీవారికో కొన్ని విషయములను గురించి విన్నవించుకొనినది తెలియుచున్నది. వ్యాయమున సంకతులు విన్నవించుకొనిన వాగుగనే యుండునగాని ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముయిన సంకతులు చెప్పిరట! రాజోలు కోర్టు ఎప్పటికిని అమలాపురములోనే యుండవలెననియు, రాజోలులో బహు దొరకవనియు, కోర్టు పెట్టుటకు తగిన భిల్లింగులేదనియు, కోర్టురాజోలుకు మార్చినయెడల చాలచిట్టలుండుననియు మొదలగు సంకతులు శ్రీజడ్జిగారికో విన్నవించిరట! ఆహ! ఇది యెట్టివ్యాయము? కోర్టు రాజోలులో పెట్టుట కక్షిదారుల యభయముగను కొరకుగదా! అట్టివో లేని యధికారము వహించి వీట్లు వచించుట నాయవిరుద్ధము. జడ్జిగారు మాత్రము వారిభిప్రాయముతో నేకీభవించక, వ్యతిరేకాభిప్రాయమునే యిచ్చిరి తెలియుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయమునే ప్రభుత్వమువారు గౌరవించుటగాని ప్రత్యేక వ్యక్తుల భిప్రాయములను నెర్పవు. ఇకముం దిట్టి విషయమున ప్రవేశించవలసిన అమలాపుర వ్యాయవారుల ప్రార్థించుచున్నాము. త్వరలో రాజోలు కోర్టు రాజోలునకు మార్చి కక్షిదారుల బాధలు తగ్గించుట ముఖ్యవసరమని ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించుచున్నాము.

ఒక కక్షిదారు.

VI

ప్రాధమిక పాఠశాల పాఠ్యాధ్యయల యిదుములు. అయ్యో, నెవ్వెంబరు, 18-వతేదీ ఆంధ్రదినపత్రికలో ఒక విలేఖరి "కాకినాడ తాలూకా జోర్డులోని స్వల్ప జీతములుగల పాఠశాల పాఠ్యాధ్యయలను, సర్వస్వతంత్రులైన ప్రసిద్ధులు గాగ్రేడాకందుకములవలె వర్ధించుచున్నాడు. వారికి తగిన పరిశీలించి యోచనచేపెడి వారు కాదు" అని వ్రాసియుండిరి. ఇది ఇట్లుండగా 27-9-19 తేదీ ఆంధ్రదినపత్రికలో తెనాలి తాలూకా జోర్డు ప్రెసిద్ధులు గారు వ్రాయించిన ప్రత్యుత్తరమును పరిశీలించిన యెడల, వారు "వైఖ్యత లెట్లుతూసి నది" తెలియక మానదు. యుద్ధపు టల్లవెన్న లిప్పించుటకు కత్తిలేదట గాని, తనివారములు బహులు పెట్టించుటకు అర్హు లిచ్చివారట! ఏమనిన బహులు చెడిపోవునట! ప్రయితేలు సాతకాలము వృద్ధియగునట! ఏమి! యిదిచిత్రము! అంత ప్రయితేలు పాఠశాలల వృద్ధియగుచోట్ల, సర్కారు బహులించుచునది ఏ. జి. వో. లో ఉన్నదా? అట్లు తనివారములు బహులు పెట్టించినందుకు గ్రామములన్ని పెట్టినందునములైన నెన్నియిటు కేల తోచలేదో. అడిగితే అదివారి పనికాదండరు. ఎంతవరకు విచారించినను టీచరులు కొట్టుకునేగాని, పెట్టుటకున్నట్లు తోచుటలేదు. సాధన! ఈ యర్హులని ఆ ఒక్క తాలూకా జోర్డులోని టీచర్లే అచభిమించుటలేదు. దాదాపు అన్ని తాలూకా జోర్డులన్ని ఏకరీతియే నే బూని కొని కార్యదీక్షకు వహించుచున్నది. ఈ విషయమై కేరళము తాలూకా జోర్డువారే అంతప్రభుత్వమును గట్టుకొనుటలేదు. ఒక సమయములో ఇంస్పెక్టింగ్ గాఫీసర్లు మరొక సమయములో తాలూకా జోర్డు ప్రెసిద్ధులు ఏవారమును చేతనైనను ఒక రిద్దరు టీచర్లును బ్రాహ్మణులకే చేయవలసి వచ్చినపుడు అలింకులో దాదాపు ఇరువది టీచర్లుయను స్థాన భర్తవ్యమును బొందక మానదు. ఇందులో ఒకచతుర్మూలముజరుచున్నది. ఏ ఆశీషులైన ఒకటిచరు మీద విద్యార్థిను ఒక మైర డ్యూటీలోగాక, మరొక కారణముచే అమాయ ఆంధ్రులించుగానే, అలింకులో సమానజీతము మీదగాని, లేక ప్రమోషన్ మీదగాని వాని స్వగ్రామమునకు దూరముగా బదిలీచేయుట తటస్థించుచున్నది. ఇదంతయు రహస్యముగా జరుగును. నిరస రాధియెరి ఆ టీచరు పిడుగుకుంటి యీవాస్తవ వివగానే అధికార్ణ దగ్గరకు వెళ్లి మొట్టొక యోగ్య యా స్వల్పజీతములో నాకు యీబదిలీ యేమిటి? కలుపుకాలములో ఆత్మకారకమును గాపాడుకొనుచు కుటుంబ భారమెట్లు నిర్వహించుకోగలను? పాఠశాలైన యెడల తిరిగిచాలకాలమునకుగాని వర ఫలిత్తులే? నామూలము రిజిస్ట్రు యొక్కను జబ్బుగాలేక నాకిట్టి దుర్గతి బట్టుటకు కారణము దురదృష్టముగా నున్నదే? అయ్యో నాగతియేమి? అని విలపించగా అందు కధికార్ణ 'ఇప్పుడు కొత్తగాపెట్టిన స్కూల్కు అనుభవనీయులైన ఉపాధ్యాయులు యుండవలెను. ఎల్లకాలముకే గ్రామములోనే యుండవలసిన సిద్ధాంతమేమి? మేమందఱుమును బదిలీలగుట లేదా! ఇప్పుడు నీవు వెళ్లనియెడల ఇకమీదనీవు ప్రమోషన్ యియ్యబడనేందు. (ప్రాచీనములకు బదిలీచేసినవో) నీవు గట్టివాడవనే తలచి, ఆమూలము దాగుచేయుటకై నేనీ నాము. అని చల్లని కబుర్లతో కన్నీళ్లు కుడిచిపంపుచు. స్థలమునుగాని పాలమునుగాని సంపాదించి, ఒకవోటనే టీచరు స్థిరముగా నుండవలసినవో, వానిని వై అధికార్ణ సాధించుటకు, వైరించుటకు ముఠిక నులభము. ఎంచుకనిన ఒక వోటనే స్థిరవాడుకై ఉండవలసిన టీచరు "తనదిలో నెప్పుడును కొంత యుండుకొనుచు." ఒకవేళ కాలకర్మ వశము వలన స్కూల్ ఫలితార్థములు ఒకానొకప్పుడు బాగుండనివో, మెంటునే వై అధికార్ణ "నీవు గ్రామములో స్థిరముగా ఉండవలసినవో స్కూల్ విధులు బాగుగా నెరవేర్చుకోవలెను. అట్లుకానివో, నింకొక వత్సరమునకు సీన్ గావమునుంచి దూరముగా బదిలీ చేయుచును." అని కఠినముగా ఉత్తర్యు రిచ్చినయెడల, 'వానిగుండె గఢేయని' తనయూచ్చుకొని వినియోగ పరచి, తన స్కూలు పునర్నిర్మింప విషయమై తప్పక పాటుబడును. లేక వానిక్రొవ్వియే అట్టిదై నవో కష్టము లకుభవింపయే తీరదు. అప్పుడు వానికర్మ్య భవమునకు ఎవరేమందురు? అట్లుగాక, గజెటు అఫీసర్ల వలెకే భవమునకు ఎవరేమందురు? అట్లుగాక, గజెటు అఫీసర్ల వలెకే ఒకములనుంచి, ఇంకొకములను ఎరులవలెనే విసరివేసి యెడల వారిగతియేమి? ఈ స్వల్పజీతములలో నీ కాటకకరోజులలో, రెండుపూటలకు టీకాకాతక, ఒకపూటకే భుజించి 'అలోలక్షణ' అని వస్తుపరుచిన వారి నెందరుపాఠ్యాధ్యయలను మనము కర్ణర మాయమంతులము? ఈసంగత లన్నియు సర్వజనైక నేత్యములే గాని, కమ్మమునైన గంతల గావు. అయినను నీ అరిస్టోకోరీషమును వినువారెవరు?

ఒక ఉపాధ్యాయులు.

మలయ చందనము

గనేరియా అను సుగంధద్రవ్యము తుల్యము, పుష్పము లేదు. పిడిక రీతిలో వడలేదు.

(1251) గంధర్వపార్వతీ, రాజమండ్రి.

అ మ క ము న కు. 1750

రైలు పట్టణ, కోనూరు, సెవరేటన్, హల్లూరు స్మిత్ సామానులు, జల్లేడరేటన్, యిర్రా అన్ని రైలుమిల్లు సామానులు, ఎమిరి, సిమెంటుపాల్కు, వైరల్లాడు, బెల్టింగులు, హెచ్చింగులు, పుల్లిలుగలైరా యాంత్ర సామానులు సరసము యిన ధరలకు యియ్యబడును. ఇంటియే కాక కూర్చుంటుంటు, లూచికేటింగు అయిలు, గ్రీజు, 50 క్రాడుఅయిలు ఖాళీ పీపాలు, 400 పాల్కు గాలనులు పట్టు ఖాళీదబ్బాలు విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది. ధరలకు యీ క్రింది చిరుసామాను యింగ్లీషులో (వాసియేదల జవాబులు యియ్యబడును.

S. Venkatarama Aiyar & Co.
Post Box No 107 Madras.
Telegraphic Address, Genuine.

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!
సుగుణముతో అద్భుతమగు నవల

ఇది చక్కని చిన్ననవల గ్రంథము. ఇది ముద్రాపైకిని తేటతెలుగులో వ్రాయబడినది. శ్రీ పితామహుల సంస్థానపండితులు, ఇతర పండితులు, గ్రంథాలయాధిపతులు, అరబిక్ శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్యగారు చి. పి. డి. ఎల్. ఇతరులు చదివి మిక్కిలి పొగడినారు. ఈ కథ యిది చాతుర్యముగాను మనసునకు అనుదముగాను యుండును. చదివిన దాని యశస్వితము తెలియును. కొద్ది క్రతులే మిగిలియున్నవి. దీని వెల పోస్ట్ పేజీలో నవల రు. 0-8-0.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, (1785)
ఈమని, దగ్గిరాలపాడు, గుంటూరు జిల్లా.

పాత్రపు పేంకటాచలపణ్డితులవారి

అయుర్యేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. అక్షిణిలారసము:—అక్షిణిలారసము పేరుతోను

ఈ అక్షిణిలారస రసమునకు నిరోధులై యున్నాడు. ఒక యొక అక్షిణిలారస రసముగల సీసా తయారయింద నుండేనే పేరును గల్యేత్రమునైన సిద్ధాపథము వేరొకటి లేదని తాచి నంతోమనుగ బల్యుగలదు. నివర్తనము, మూడవ కాల్లు: ఇద్దరములు, నన్ని పాత్రము తెలుగునది తప్పుక నుండునను సీసా 1-1 1-0-0, 5-1 1 ఇసాం. (1784)

2. శ్రీనివాస తైలం:—పేరు గల్యేత్రము, నందుల గొప్ప

శ్రీనివాసము నుండును. సీసా 1-1 0-8-0, 5-1 1 ఇసాం

3. వైశ్యాన రాసము:—దీనిని సేవించినపుడీనుండి

మూత్రమున కట్టక (కలరా) వాంతిదీ, కీకదీ, అద్ద థేయల నుండును కాగలదు. సీసా 1-1 1-0-0, 5-1 1 ఇసాం.

4. పాపనాశకము:—విద్దలత బలకారి; తియ్య:

మందు, మలబద్ధము, అపేర్లదీ, కృత్యము, కళ త్రుప్తియుండును. ఆకలిలేకుండుట తెలుగునది నుండును పిడ్డలు పుట్టిగలవా రనుదురు. సీసా 1-1 0-12-0, 5-1 1 ఇసాం.

5. లోకామయహర గుణాదియ:—విద్దలత మ

పుష్పముదినవారికి, భూతింతలకు ఉత్తమ గుణ కాది. మందు, వడికము, దగ్గు, అపేర్లము, కీక బాంబ. పొర్యుకాయపు, మలబద్ధం, శ్వరం, గుణాదీయ, మర్మములు తెలుగునది యింక 2 షా గోగియము గుండును (801)

1801 ముద్రా గల సీసా 0-4-0
కపాలు కర్మతో 5-1 1-8-0
" " 12-1 2-13-0
" " 25-1 5-2-0

ఈ పాత్రముతో మాత్రం అనుపాసము లేననుక పంపబడును.
శ్రీ సీతారామప వైద్యశాల, మైసూరు.

National Psycho Physical Culture
University College
WANTED—STUDENTS
Fees Moderate, Apply for Particulars to:—
Prof. B. RAMAJOGA RAO,
10, Audiappanaik Street, (Upstairs) Madras.

ప్రకటన

మహా మహాపాఠశాల కొక్కండ వెంకటరత్నకవి నింపిరములైన అమృదిరములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంభ్ర భాషాభిమాను తెలగై ననీ గ్రంథముల నమ్మకేయించ దల పెట్టెదరేని వెంకటరత్నకవి కుటుంబమునకు దిగిన ధనసహాయమున జేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వార్పిత్యములను బడ యగలరు. అందువలన భాషా సేవకు జేయుటయైన నిస్సహాయ స్థితియందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయను రెండు కుశృతములును గలగ గలవు

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి భాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము,) 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము,) 4 సత్యనారాయణసాయనము (ప్రబంధము.)

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువాడు క్రింది చిరుసామాను వ్రాసికొనవలయును
వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబు పెట్టిపి, మద్రాసు.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble—they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz.—the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Batala (India). (669)

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమున కావ్యరతులును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢగాత్రమును, ఆ యావ్యవస్థని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశాముగా సేయబడును. పోస్టుచార్జియూ మే మే ధరించి కంపెనీ మ. వెంటనే వ్రాయకొరడము. (219)
వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంకనిగరా వైద్యశాలకుం, 187, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సన్మాదమును బట్టి జీవ మాత్రా చే యుటకు వలయువారు ఆయుర్యదాత సంగ్రహము 1706
వైద్య విద్య
అను గ్రంథమును చదువును. క్రియం, టపాఖర్చులేదు.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
27, చినాబిబారు, మదరాసు

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జీరును. నువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము డిఫా - బొంబాయి, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.
అనేక చిత్రవిచిత్రతటములతో నిండియుండును.
మొదటి సంచిక వెల ప్రతి 1-1 1-0-0
రెండవ " " 1-0-0
మూడవ " " 1-0-0
నాల్గవ " " (కొద్ది క్రితులే) 1-8-0
ఐదవ " " 1-0-0
ఆఱవ " " 1-0-0
ఇందు విరోపా మహాసంగ్రాహ చరిత్రము విశేషంకము.
ఏడవ సంచిక వెల ప్రతి 1-1 1-0-0
ఎనిమిదవ " " 1-0-0
తొమ్మిదవ " " 1-0-0
పదియవ " " 2-0-0
6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రాహ విషయములు సంక్షేపముగ చిత్రపటములతో ముద్రితమై యున్నది.
ఈ పదిసంచికలకు ఏక కాలమున కొనుపారిక మొత్తముమీద సరసముగ యిచ్చెదము.
  2. ఆంధ్రోద్యమము.
ఇందు ఆంధ్రమహా సభాభ్యుత్థుల యావశ్యాసములు, ఆహ్వాన సభాభ్యుత్థుల యావశ్యాసములు పిల్ల చిత్రపటములు, చిత్ర శీర్షానములు సలక్షణముగా చక్కని వైలిలో పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడి యున్నది. వెల ప్రతి 1-1 1-8-0
  3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీ మత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి గారి విరచితము వెల 0-4-0
  4. ఆత్మజ్ఞాన.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రి యచర్య, పా. జగన్నాథస్వామి డి. ఎ. గారి విరచితము వెల 0-8-0
  5. శారదాంబ.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమందు చూపబడినది ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము వెల 0-4-0
  6. శ్రీరామవిజయము.
ఇది ఏడంకముల చక్కనినాటకము. కోతలై వెంకటరమణ రావు డి. పి. గారిచే వ్రాయబడినది వెల 0-2-0
  7. అమృతవల్లి. 1-4-0
  8. బుద్ధచరిత్రము. 0-8-0
విజ్ఞానచంద్రికా తరిమత్తు తరితలతో బహుమతులను బడసిన కంచనపల్లి కనకమ్మగారిచే అనువాదించ బడినది.
  9. కవిత్వతత్వ విచారము.
శ్రీమత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. పి. గారికర్తము వెల 1-2-0
  10. తృణకంఠము 0-4-0
  11. స్నేహలత 0-4-0
రాయప్రాణు సుబ్బారావుగారిచే విరచితము.
  12. ఏకభాషాలిపి ప్రశంస 0-4-0
  13. ఆంధ్రోద్యమము
ఆంధ్రోద్యమ తత్వమును వెలుపు చిన్ని పాత్రము 0-2-0
  14. ఘోకలే చిత్రపటము 0-1-0
  15. విలాకతరంగణి 0-4-0
(పోస్టుకర్చులు కలు)
- దిరుసామ:—
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు